

ÖSTERMALMS STADSDELSNÄMND

ÖSTERMALM • HJORTHAGEN • GÄRDET • SÖDRA DJURGÅRDEN • NORRA DJURGÅRDEN

Årsredovisning 2009

ÖSTERMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING
Box 24156, 104 51 STOCKHOLM
registrator@ostermalm.stockholm.se
08-508 10 000 (vx) 08-508 10 099 (fax)

www.stockholm.se/ostermalm

Handläggare: Inger Outzen/Roger Mellroth
Telefon: 08 508 10 053/08 508 10 58Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Årsredovisning 2009 Östermalm	4
Förvaltningens förslag till beslut	4
Ärendet	4
Ärendets beredning	5
Bilagor	5
<i>Sammanfattande analys</i>	<i>5</i>
<i>Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål</i>	<i>10</i>
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	10
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad	10
1.2 Jobb istället för bidrag	11
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas	15
1.6 Stockholmare ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv	19
1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad	20
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	25
2.1 Stockholmare ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald	25
2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö	26
2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen	30
2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare	46
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	49
3.1 Budgeten ska vara i balans	49
3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna	65
<i>Synpunkter och klagomål</i>	<i>67</i>
<i>Särskilda redovisningar</i>	<i>67</i>
Bilagor	72

Årsredovisning 2009 Östermalm

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Nämnden godkänner Årsredovisning 2009 och överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. Nämnden godkänner att resultatenheternas nettoresultat om + 10 350 tkr inom förskolan och +255 tkr inom äldreomsorgen avsätts i resultatfond under eget kapital i balansräkningen.
3. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om ombudgetering av investeringsmedel inom Parkmiljö om 0,7 mnkr.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Bakgrund

Stadens nämnder ska enligt fullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning i sin årsredovisning redovisa det ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet samt avvikelser från verksamhetsplan och budget för 2010. Informationen om ekonomi och verksamhet ger en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. I årsredovisningen ska nämnden redovisa hur den fullgjort sitt uppdrag utifrån kommunfullmäktiges budget för 2009. Där ska redovisas hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

I tertialrapporterna under året har redogjorts för eventuella avvikelser från måluppfyllelsen. I årsredovisningen görs uppföljning av hur väl nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål samt analys av utfallet, samt andra områden där nämnden särskilt ska redovisa resultatet av den verksamhet som har bedrivits under året.

Ärendet

I budget för 2009 med inriktning för 2010 och 2011 finns tre inriktningsmål:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

I årsredovisningen ska beskrivas hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Årsredovisning 2009 har arbetats fram i ILS-webben.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden är insorterade under de tre inriktningsmålen. Under respektive mål för verksamhetsområdet anges nämndens mål och kortfattad rapport om hur nämnden har arbetat men sitt bidrag till att respektive mål uppnås. Samtliga mål har kommenterats, med bedömning av hur de har uppfyllts och beskrivning av vilken verksamhet som bedrivits. Indikatorerna utgör mått på måluppfyllelse, ett uppnått värde har lagts in vilket i sin tur färgsätter indikatorn med grön (cirkel), gul (romb) eller röd (kvadrat) markering. Aktiviteterna har markerats med grön bock i ruta, om aktiviteten är avslutad och genomförd enligt planeringen. Ett antal av Kommunfullmäktiges aktiviteter har grön (cirkel) markering, vilket betyder att aktiviteten skall genomföras under hela mandatperioden. Röd kvadrat för aktivitet betyder avvikelse, i likhet med för indikator, d v s att aktiviteten inte har genomförts eller att målvärdet inte har uppnåtts. Samtliga avvikelser har kommenterats.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom förvaltningen. Ärendet behandlades i förvaltningsgruppen den 2 februari. Härutöver har samverkan skett med pensionärsrådet och handikapprådet. Samråd sker med landstinget.

Bilagor

1. Dnr 2010-81-1.2.1. Uppföljning av budget
2. Dnr 2010-81-1.2.1. Särskilda redovisningar vb09sdn10
3. Dnr 2010-81-1.2.1. Årsredovisning Internkontrollplan 2009
4. Dnr 2010-81-1.2.1. Nyckeltal SDN_VB2009 Östermalm

Sammanfattande analys

Utveckling under året

Stadsdelsförvaltningen bedömer att flertalet inriktningsmål har uppfyllts under år 2009 och verksamheten har bedrivits inom ramen för fastställd budget. För KF:s mål "Jobb istället för bidrag" konstaterar förvaltningen en negativ måluppfyllelse till följd av fortsatt lågkonjunktur och ökad arbetslöshet. Östermalm har liksom övriga stadsdelsnämnder i staden drabbats, men inte i lika hög utsträckning.

Verksamheten utförs enligt den av nämnden fastställda verksamhetsplanen. Den goda ekonomin har möjliggjort en del extrasatsningar under året. I stort sett samtliga aktiviteter som nämnden/förvaltningen råder över har genomförts, i några fall har ambitionen dessutom höjts. Nämnden/förvaltningen och dess verksamheter arbetar med ständig förbättring och har utvecklat kvaliteten och valfriheten. Exempelvis höjdes årsmålet gällande andelen grundutbildad personal inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende

för att, genom utbildningsåtgärder till vårdbiträden och undersköterskor, uppnå KF:s målsättning. I flera viktiga avseenden har kvalitetsutveckling skett inom äldreomsorgen såsom gällande anhörigstöd, måltidssituationer, fler dagkollo/dagsutflykter, ökade möjligheter till utevistelse för personer med hemtjänst, öppna träffpunkter och samarbetet med frivilligorganisationer. Därutöver har olika kultursåtgärder och utökat IT-stöd genomförts. Socialtjänsten har arbetat aktivt med att införa och utveckla kunskaps- och erfarenhetsbaserade metoder, och stadens brukarundersökningar för förskolorna visar att Östermalms förskolor även år 2009 är populärast i staden bland föräldrarna.

Genom stadsdelsnämndens aktivitetsplan för konkurrensutsättning har antalet aktörer ökat och omfattningen av verksamhet i förvaltningens egen regi har minskat. Mångfalden utvecklas, allt fler äldre väljer privata utförare inom hemtjänsten och fler föräldrar väljer vårdnadsbidrag. Andelen personer som har valt privat hemtjänst har uppgått till drygt 49 % vilket är en ökning med 7 % sedan 2008.

Valfrihetssystem i dagverksamhet för äldre infördes den 1 juli 2009. Enligt den nya valfrihetslagen (LOV) har från 1 juli 2009 valfrihet införts även för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning.

Efterfrågan av barnomsorgsplatser i familjedaghem och flerfamiljssystem har under året minskat och inför slutet av året fanns ingen kö till dessa former av barnomsorg. Detta innebär att det inte finns någon sådan kommunal driven verksamhet inom stadsdelsområdet för närvarande.

Samtliga vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorgen har lagts på entreprenad. Den 1 november 2009 lades driften av Rio vård- och omsorgsboende på Attendo Care. Nämnden har under år 2009 beslutat att upphandlingen av Rio servicehus flyttas från 2010 till 2011 med anledning av att nämnden föreslagit att servicehuset successivt omvandlas till trygghetsboende. Vidare har nämnden beslutat att upphandling av dagverksamheten på Bo Bergman flyttas fram från 2010 till 2011 med anledning av att ett nytt valfrihetssystem har införts den 1 juli 2009, vilket behöver implementeras i verksamheten. Likaså att upphandling av socialpsykiatrins utförarverksamheter senareläggs till 1 juli 2010, så att hänsyn kan tas till hur det kommande valfrihetssystemet utformas, både gällande ersättningssystem och hur olika stödformer definieras. Ingen skattutmaning inkom under år 2009.

Till stadens kvalitetsutmärkelse 2009 beslutade stadsdelsnämnden att nominera två verksamheter, Hedvig Eleonora förskolor och Bo Bergmans dagverksamhet för äldre. Arbetsprocessen inför nomineringen kom dock igång för sent och beskrivningarna kunde inte sammanställas i tid. Båda verksamheterna ligger väl framme i utveckling, håller hög kvalitet och får goda vittnesbörd från brukare. Förvaltningens ambition är att de deltar 2010 istället.

För att parker och grönområden ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare genomfördes den planerade anti-skräpkampanjen ”Tillsammans mot skräpet” under våren 2009. Syftet var att engagera alla som bor och arbetar i stadsdelen mot nedskräpningen i våra parker och på gatorna. Delar av stadsdelens parkvägnät har rustats upp, t ex genom omläggning av gatsten, ny grusbeläggning och dränering.

Med anledning av det rådande konjunkturläget har, som nämns ovan, målet om jobb istället för bidrag med åtföljande nämndmål inte kunnat nås. Arbetsmarknadsrådet har försämrats sedan hösten 2008 och kostnaden för försörjningsstöd har därmed ökat. Samarbetet med Jobbtorg Stockholm har fungerat väl, men Jobbtorg har i dagsläget inte

haft tillräckligt utrymme att ta emot personer som står extra långt bort från arbetsmarknaden. Därutöver har ändrade regler för sjukskrivning medfört en restriktivitet från försäkringskassans sida som återverkat på behovet av ekonomiskt bistånd. Antal bidragshushåll har ökat under året och den tid när hushåll är bidragsberoende tenderar att bli längre.

Ungdomars bruk av alkohol och droger är alltjämt en bekymmersam fråga. Den s k Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, och kommer nästa gång 2010. Det finns därför inga dagsaktuella statistiska uppgifter som visar ungdomars ökade bruk av alkohol och droger. De negativa tendenserna i 2008 års mätning var dock tydliga, och det finns för dagen inga påtaglig tecken på förbättring. Ökningen i 2008 års mätning var störst bland flickor, både i 9:an och i gymnasiet. Nämnden har under år 2009 intensifierat de förebyggande insatserna för att motverka alkohol- och drogbruk bland ungdomar, bland annat genom det särskilda projektet FUSSION (Fräsch Ung Smart Snygg Intelligent Och Nykter) med informationsinsatser till ungdomar och föräldrar, samt genom stöd till föräldravandrare och genom förstärkning av fältassistenter.

Förvaltningen har tillsammans med föreningar, bibliotek med flera kunnat bidra till att områdets invånare har erbjudits ett rikt kultur- och idrottsliv. Olika trygghetsskapande åtgärder har också genomförts bland annat genom samverkan med närpolisen, genom att utöka fältassistenternas arbete och med stöd till föräldravandrarna. Alltjämt råder osäkerhet om måluppfyllelse för året uppnås gällande minskat våld i nära relationer. Polisens statistik visar å andra sidan inte på någon märkbar ökning.

Den öppna verksamheten Bryggan, som drivs i samarbete med Convictus och i samverkan med Gula Änglarna och flera församlingar i stadsdelen är en viktig del av det uppsökande arbetet bland hemlösa. Nämnden/förvaltningen har även år 2009 avstått från centrala medel för Bryggan med tanke på den goda ekonomin.

Ett annat exempel på öppen och trygghetsskapande verksamhet är socialtjänstens och äldreomsorgens utökade samarbete med RSMH i projektet Lotsen Annexet för äldre.

Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms goda samarbete har fortsatt i form av ungdomsmottagning vid Odenplan i Östermalms regi, stadsmiljöverksamhet och gemensam resurs för boutredningar på Norrmalm, en gemensam socialbidragshantering på Östermalm, samt en numera upphandlad konsumentvägledning. Under året har arbetsmarknadsverksamheten överförts från Kungsholmen och knutits till försörjningsstödsenheten på Östermalm. Från 1 september har den för Östermalm, Kungsholmen och Norrmalm gemensamma telefonväxeln på Kungsholmen övergått till den stadsgemensamma Avestaväxeln.

Den procentuella sjukfrånvaron har i genomsnitt sjunkit under 2009 med 1,4 % i förhållande till 2008 trots entreprenadövergångar, som erfarenhetsmässigt brukar innebära att personal med hög sjukfrånvaro väljer att stanna kvar i förvaltningens tjänst i stället för att följa med till entreprenören. Sjukfrånvaron i Östermalms stadsdelsförvaltning ligger numera under genomsnittet för stadens stadsdelsförvaltningar.

Bokslut

Kostnaderna uppgick till 1 273,6 mnkr och intäkterna till 170,2 mnkr, netto 1 103,4 mnkr (motsvarande 2008 var 1 207,5 mnkr kostnader, 164,5 intäkter, netto 1 043,0 mnkr). Nämnden redovisar för 2009 ett överskott på 17,4 mnkr netto efter resultatdisposition. Före resultatdisposition är överskottet 25,5 mnkr. Huvuddelen av överskottet kommer

även detta år från den budgetmässigt största verksamheten äldreomsorgen, även om det procentuellt sett största överskottet är från Nämnd och administration. Minskningen i befolkningen av de äldsta över 80 år med störst vårdbehov fortsätter, kostnadsökningen till 2009 beror dels på prisökningar, löneökningar samt viss volymökning inom hemtjänsten.

Resultatenheternas fonder ökade med 3,3 mnkr och vid ingången till år 2010 har enheterna 10,6 mnkr i sina fonder.

Redan i den första månadsprognosen prognostiserades ett överskott för året. I prognoserna under 2009 har större vikt lagts vid siffrorna i bokföringen och mindre vid vad respektive verksamhet trots om kostnadsutvecklingen under resten av året. Differens mellan prognos i tertialrapport 2, de sena månadsprognoserna och bokslut förklaras av extra kostnader under december för avgångsvederlag, inköp samt ökade kostnader för personal som valt att stanna kvar vid verksamhetsövergång för Rio vård och omsorgsboende.

Äldreomsorgen redovisar efter resultatöverföring ett överskott på 17,3 mnkr. Främsta orsaken är att kostnaderna för vård- och omsorgsboende blev lägre än budgeterat. Minskningen av de äldsta i befolkningen har varit ekonomiskt gynnsam. Däremot blev kostnaderna för hemtjänst 12,1 mnkr högre än budgeterat vid årets början som följd av ökad efterfrågan. De yngre äldre ökar i antal. Verksamheten har uppfyllt mål och åtaganden för 2009. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid arbetsplatsträffar och anhörgmöten. Andra sätt har varit brukarenkäter, tillsynsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. En aktiv uppföljning har gjorts av samtliga enheter och entreprenörer inom äldreomsorgen. Stor vikt läggs på brukarnas synpunkter. Förvaltningens rutiner gällande avvikelser och synpunkter är väl fungerande och en utveckling av verksamheten sker fortlöpande.

Barn och Ungdom redovisar ett överskott efter resultatöverföring på 4,8 mnkr. Procentuellt sett är detta överskott nästan lika stort som äldreomsorgens. Resultatenheternas resultatfonder ökade med 2,9 mnkr och inklusive överskott för resultatenheterna tidigare år har de nu 10,3 mnkr med totalt i fonden till 2010. Överskottet om 4,8 mnkr beror huvudsakligen på att kompensation för dyra förskolelokaler redan budgeterats, ökade prestationer inom förskoleverksamheten samt överskott för kulturverksamheten. Med anledning av det stora behovet av förskoleplatser framförallt på Gärdet beslutade nämnden den 2009-03-12 att hemtjänstlokalen på Sandhamnsgatan 4 byggs om till en ny förskola med två avdelningar. För att kunna utföra ombyggnad av lokalen till förskola har förvaltningen betalat den kvarstående ombyggnadskostnaden 2,5 mnkr som finns på lokalen då den byggdes om till hemtjänstlokal. Mål och åtaganden har uppfyllts förutom målet om ökad andel förskollärare, som är svårt att nå i nuvarande bristsituation. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid planeringsdagar, arbetsplatsträffar och föräldramöten. Andra sätt har varit brukarenkäter, inspektörsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder, miljö kvalitetsrapporten och medarbetarsamtal. Den dagliga kontakten mellan brukare och personal har varit en viktig bedömningsgrund. Vid planering av verksamheten har brukarnas behov stått i fokus och det finns former för brukarinflytande i alla verksamheter.

Socialtjänsten redovisar ett nettounderskott om 3,7 mnkr. Den största förklaringen är att förvaltningen m h t förvaltningens goda ekonomi avstod från 2,6 mnkr för den kommunövergripande verksamheten Bryggan för hemlösa. Budgetmålet gällande försörjningsstöd har inte uppfyllts bland annat pga att inflödet av nya klienter har varit

större än förväntat. Under året har förvaltningen sett en successiv ökning av antalet bidragshushåll liksom längre bidragstider. En anledning är nedgång i konjunkturen. Detta gör att förvaltningen bedömer att målet Jobb istället för bidrag inte har uppnåtts fullt ut. Socialtjänsten har i huvudsak uppfyllt mål och åtaganden för 2009. Enheterna har följt upp sina åtaganden vid arbetsplatsträffar, samt genom brukarenkäter, tillsynsrapporter, månadsrapporter, arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal.

Parkmiljöns driftbudget för 2009 uppgick till 12,1 mnkr för Östermalm. Nämnden beslöt m h t den goda ekonomin i tertialrapport 1 och vid nämndsammanträdet den 17 december om extra underhållsåtgärder med tillsammans 3,4 mnkr. Planeringen av stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden har gått in i ett planskede där förvaltningen har medverkat i arbetet med detaljplaner för de två första etapperna med ca 2000 bostäder, nya förskolor, specialbostäder, parker och lekparker. Inom miljöområdet har ett antal utbildnings- och informationsinsatser genomförts. Parkmiljögruppen har uppfyllt mål och åtaganden under året.

Nämndens arbete under året

Stadsdelsnämnden har som tidigare bestått av 13 ledamöter. Dessutom finns 13 ersättare. Nämnden har sammanträtt i huvudsak en gång per månad med undantag för juli. Ett extra sammanträde under året innebär att nämnden totalt har sammanträtt vid 12 tillfällen. Nämndens sammanträden har hållits i Östermalmskolans aula och varit besökta av allmänheten i varierande grad. Nämndens presidium, ordförande och vice ordförande, har träffats med stadsdelsdirektören en gång i månaden utom i juli.

För enskilda sociala ärenden har nämnden utsett ett utskott, en social delegation med 7 ledamöter. Dessutom finns 2 ersättare. Delegationen har sammanträtt 15 gånger.

Det har kommit 32 remisser till nämnden, vilket är en minskning jämfört med 2008 (44). Även antalet yttranden till tillsynsmyndigheter, stadsbyggnadskontoret, tillståndsenheten m fl är färre till antalet (34) jämfört med 2008 (51). Antal medborgarförslag som nämnden har behandlat är 9, varav 5 medborgarförslag härrör från samma medborgare och de övriga fyra från olika personer. Nämnden beslutade inför år 2009 att begränsa antalet medborgarförslag som den behandlar till 5 per person och år. Det har tidigare år varit 50-60 medborgarförslag från samma medborgare. Enskilda ledamöter/ersättare har lämnat 22 skrivelser i olika frågor, vilket är ungefär samma antal som 2008.

Under året har nämnden genomfört gemensam upphandling av hantverkstjänster, inköp och distribution av dagligvaror inom äldreomsorg och omsorg av funktionshindrade, bemanningstjänster vid tillfälliga vakanser inom äldreomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden och förvaltningen verkar för att göra stadsdelsområdet tryggt och attraktivt för boende, företagare och besökare.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Förvaltningen har arbetat i enlighet med nämndens verksamhetsplan för att göra Östermalm till ett trygg och attraktiv stadsdelsområde för boende, företagare och besökare. Detta har bl a skett genom samarbete med både enskilda företagare och företagarföreningar, genom brottsförebyggande rådet, genom städning och underhåll i parker samt genom att på ett aktivt sätt delta i planering av nya bostäder och annan byggnation.

Aktivitetsplanen anger vilka verksamheter som planeras konkurransutsättas samt tidsplan för detta. Nämnden har både genomfört egna upphandlingar samt deltagit i stadsdelsövergripande upphandlingar. Vid upphandlingar ges anställda i förvaltningen möjlighet att delta genom s k avknoppning. Genom stadsdelsnämndens aktivitetsplan för konkurransutsättning har antalet utförare ökat och omfattningen av verksamhet i förvaltningens egen regi har minskat.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrans (alla nämnder)	38,43 %	30 %	30 %	2009

NÄMNDMÅL:

Minst en avknoppare från förvaltningen har deltagit i upphandling under 2009.

■ Uppfylls inte

Förvaltningens inriktning var från årets början att stödja eventuell "avknoppning" vid konkurransutsättning inom socialpsykiatri. Till följd av stadens tidplan för införande av valfrihetssystem för socialpsykiatri gällande boendestöd, stöd- och gruppboende samt sysselsättnings- och kursverksamhet, beslöt stadsdelsnämnden i samband med tertialrapport 1 att justera aktivitetsplanen så att denna konkurransutsättning senareläggs

till den 1 juli 2010. Bedömningen var att en konkurrensutsättning inom socialpsykiatri bör ta hänsyn till hur det kommande valfrihetssystemet utformas. Valfrihetssystemet är tänkt att träda i kraft den 1 januari 2010.

Men ovanstående uppfylls inte målet att en "avknoppare" från förvaltningen deltagit i upphandling under 2009. Ingen annan verksamhet har hittills visat intresse för "avknoppning". Förhoppningen är att detta istället blir verklighet under 2010.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen stödjer och uppmuntrar anställda i avknoppningsprocessen. Stöd ☒ för avknoppare genom särskild kontaktperson för dessa frågor samt informationsinsatser bl a på intranätet.	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Nämnden/förvaltningen ska ha en kontinuerlig dialog med företagen i stadsdelsområdet.

Uppfylls helt

I stadsutvecklingsområdet finns goda förutsättningar för mindre serviceföretag att etablera sig. Lyhördhet för företagens önskemål är angeläget, samt att frågor förs fram till stadsdelsnämnden och att nämnden i sin tur samverkar med företagareföreningar i stadsdelen.

Stadsdelsdirektören är adjungerad till styrelserna för de två största företagareföreningarna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Uppfylls delvis

Den pågående lågkonjunkturen har påverkat möjligheten för personer med försörjningsstöd att få ett arbete. Även personer som tills helt nyligen har haft ett arbete inom den reguljära arbetsmarknaden har tvingats söka försörjningsstöd för att de har inte lyckats hitta ett nytt arbete. Samarbetet med Jobbtorg Stockholm har fungerat väl avseende personer som står relativt nära arbetsmarknaden. Trots det, har jobbtorget haft svårigheter att få ut dessa personer i arbete, studier etc. De som står allra längst bort från arbetsmarknaden har jobbtorget utökat resurserna till att ta emot, men svårigheterna att hitta lämpliga insatser i form av praktikplatser etc kvarstår som tidigare under året. Försörjningsstödsenhetens projekt Vegarire har kompletterat Jobbtorg och arbetat med att hitta lämpliga praktikplatser, särskilt för arbetslösa ungdomar samt föräldrar i barnfamiljer.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen 	0,3 %	0,4 %	3,5 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> ■ Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare 	45 %	35 %	62 %	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Antalet personer med långvarigt ekonomiskt bistånd (mer än 10-12 mån), 73 bidragstagare, har ökat i större omfattning än antalet vuxna bidragstagare, 163 st. Inriktningen är och har varit att hitta lämpliga åtgärder genom särskilda satsningar bl a Vegarire och Jobbtorget. När arbetsmarknaden är försämrad har denna grupp större svårigheter än tidigare att komma ut till egen försörjning, trots insatser.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ● Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder) 	30 st	30 st	1 400 st	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen erbjöd Rosenlundsgatans jobbtorg 30 praktikplatser, varav nio platser har nyttjats.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd 	0,3 %	3 %	6,0 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> ● Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun 	100 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2009
<p>Kommentar: Till Östermalms stadsdelnämnd kommer mycket få flyktingar, under året totalt 3 st. Samtliga har flyttat innan introduktionstidens slut.</p>				
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Gemensamt med Jobbtorg Stockholm och försäkringskassan ta fram metoder för bedömning av arbetsförmåga hos individen</p> <p>Kommentar: Jobbtorget har utrett arbetsförmågan hos samtliga remitterade aspiranter. Vid oklarheter har alla berörda parter samverkat, Jobbtorg, Försäkringskassa och Försörjningsstödsenheten. Samarbete med försäkringskassan sker enbart i enskilda klientärenden. Ärenden som inte remitterats till jobbtorget, med anledning av att personen inte i önskvärd utsträckning har stått till arbetsmarknadens förfogande, har utretts av socialsekreteraren i första hand och vid behov har konsultläkare kopplats in och vidare har den enskilde hänvisats till projektet Vegarire för ytterligare utredning och insatser. Inom projektet Vegarire används utredningsmetoden DUR. En gemensam metod för utredning har inte utvecklats under året mellan socialtjänst, jobbtorg och försäkringskassa.</p>	2009-01-01	2009-12-31	Avvikelse
<p>Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser</p> <p>Kommentar: Försörjningsstödsenheten har utvecklat verksamheten bl a genom att några socialsekreterare har specialuppdrag med fokus på att hitta bra och billiga boenden, i första hand till barnfamiljer. Detta har avlastat övriga socialsekreterare och frigjort tid för motivationsarbete tillsammans med den enskilde för att så snabbt som möjligt hitta individuella lösningar. Vidare har enheten arbetat aktivt med att hitta praktikplatser till dem som jobbtorget inte haft möjlighet att ta hand om.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd</p> <p>Kommentar: Arbetet med FUT (felaktiga utbetalningar) har förbättrats under året och nu finns väl fungerande rutiner för arbetet. Detta har inneburit att ca 800 tkr i felaktiga utbetalningar har upptäckts.</p>	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd ska minska**

■ Uppfylls inte

Målet att minska antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd har pga lågkonjunkturen inte uppfyllts. Antalet personer som utförsäkrats från A-kassan och Försäkringskassan har ökat. Kostnaderna för Tak-överhuvudet-garantin (TÖG) har även det ökat. Försörjningsstödsenheten har arbetat aktivt för att stödja personer som idag saknar egen bostad och personer som riskerar att bli utan bostad, specifikt barnfamiljer,

genom att erbjuda lämpligare och billigare boenden än t ex hotell. Enheten har också arbetat aktivt med att förhindra felaktiga utbetalningar och kräva återbetalning. Vidare har enheten satsat på att hitta praktikplatser/sysselsättning till dem som står längst bort från arbetsmarknaden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Alla som bedöms arbetsföra ska hänvisas till Jobbtorg.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentrar: Samtliga arbetsföra klienter har hänvisats till jobbtorget, men har därmed inte fått egen försörjning. Gruppen som står allra längst bort från den reguljära arbetsmarknaden har ökat trots Jobbtorg-Resurs särskilda insatser riktade till just denna grupp. De som inte jobbtorget har kunnat ta emot har socialsekreterarna och Vegarire-projektet arbetat vidare med för att hitta lämpliga alternativ.			

☒ Insatser genom Vegarire projektet - arbetsinriktad rehabilitering	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentrar: Projektet har fungerat väl och har bidragit mycket i arbetet med att få sjukskrivna personer med varaktig funktionsnedsättning och med långvarigt bidragstagande att bli självförsörjande. Samtliga nya ärenden inom projektet har genomgått en DUR-utredning, vilket har påskyndat kartläggnings- och utredningsprocessen som i sin tur har lett till snabbare slutsats om lämplig åtgärd. Samtliga aktuella ärenden har genomgått en DUR-utredning under året. Sammanlagt har 19 personer genom Vegarire-projektet kommit ut till annan försörjning av totalt 64.			

NÄMNDMÅL:

Bidragstiden för personer beroende av försörjningsstöd ska förkortas

Uppfylls inte

Målet uppfylls inte. Lågkonjunkturen, Försäkringskassans mer strikta handläggning, Jobbtorgets otillräckliga kapacitet att få ut aspiranter i arbete och praktik, samt att enskilda ärenden har tenderat att vara mer komplicerade, har gjort att bidragstiden har blivit längre än förväntat. Bidragstiden är 5,6 månader i snitt för 2009, att jämföra med 5,2 månader år 2008, en ökning med 0,35 %.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Insatser genom Jobbtorg samt Vegarire projektet - arbetsinriktad rehabilitering	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Uppfylls helt

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	31 %	25 %	20 %	2009
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck (alla nämnder)	33 %	50 %	50 %	2009
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
Kommentar: Förvaltningen har under år 2009 tagit fram en ny policy vilken tillämpas i samtliga verksamheter.				
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)	27 %	85 %	85 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Förvaltningen har tre bilar som drivs med bensin, diesel resp. etanol. Likafullt räknas alla tre som miljöbilar enligt regeringens och Vägverkets definition (förordning SFS 2004:1364 och efterföljande), d v s de släpper ut max 120 g/km koldioxid per km, har partikelfilter mm.				
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	20 %	15,5 %	öka	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon ● exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder)	100 %	100 %	90 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Förvaltningens tre bilar är miljöbilar enligt regeringens och Vägverkets definition (förordning SFS 2004:1364 och efterföljande), en är etanoldriven och övriga två släpper ut max 120 g/km koldioxid per km, har partikelfilter för dieslbilar mm.				
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier ● och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
● Elförbrukning (alla nämnder)	3 006 059 kWh	4 000 000 kWh	minska	2009
Kommentar: Elförbrukningen för 2008 var till 3 104 001 kvh. Elförbrukningen har således minskat.				

NÄMNDMÅL:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas i stadsdelen

● Uppfylls helt

Där nämnden varit remissinstans har förvaltningen deltagit på samråd med inriktningen att öka medborgardialogen och samverka med ansvariga förvaltningar i angelägna stadsmiljöfrågor. En viktig del i arbetet har varit att i ett tidigt skede i planeringen bevaka att förskolor, äldreboenden, specialbostäder, parker och grönområden tillgodosetts. Stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden är ett av stadens miljöprofilsområden och har följts särskilt.

Förvaltningen har samverkat med berörda förvaltningar, medborgare och företrädare för olika grupper och organisationer när det gäller utvecklingen av parker, naturområden och övrig stadsmiljöverksamhet.

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter. Detta sker genom användning av miljöbilar, ökning av andelen

ekologiska livsmedel, miljökrav vid inköp och upphandling, minskad elanvändning och förbrukning av kontors- och engångsmaterial, källsortering av avfall mm.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla enheter ska genomföra ☒ energibesparande åtgärder, samt sortera förpackningar och papper.	2009-01-01	2009-12-31	
En policy för energieffektiva resor och ☒ transporter ska utarbetas och börja tillämpas av förvaltningens verksamheter.	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

Uppfylls helt

Förvaltningen har gjort det möjligt för medborgare och organisationer i stadsdelsområdet att själva erbjuda samt ta del av förvaltningens kulturaktiviteter. Förvaltningen har också utvecklat parkerna så att de kan utgöra mötesplatser för kulturaktiviteter, idrottsliv och rekreation.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal deltagande barn ☒ och ungdomar i egen skapande verksamhet	1 197 st	320 st	tas fram av nämnden	2009

Kommentar: En kulturpeng har tilldelats förskolorna vilket har bidragit till att stärka deltagandet i det lokala kulturutbudet genom att göra det möjligt för flertalet av de inskrivna barnen att ta del av kulturaktiviteter. Syftet var att främja alla barns kulturutövande och skapande. De kulturevenemang som barnen fått ta del av har ingått så långt det är möjligt i tema/projekt/sammanhang. Kulturombuden på förskolorna har sökt upp och samlat in förslag till olika kulturupplevelser. I vissa förskolor har kulturutövare inbjudits direkt till förskolorna inom enheten.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Barn och ungdomar ska ges möjligheter ☒ att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31	
Bidragsgivningen ska säkerställa ☒ likabehandling	2009-01-01	2009-12-31	
Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ☒ ska öka	2009-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Driften av parklekarna kan erbjudas utomstående entreprenörer.	2009-01-01	2010-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31	
■ Stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern	2008-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:**Alla nämndens verksamheter/boenden ska erbjuda minst två kulturaktiviteter per år**

● Uppfylls helt

Inom socialtjänstavdelningens berörda verksamheter, såsom gruppboendestäder, har kulturaktiviteter genomförts utifrån önskemål från de boende.

Inom barn och ungdom erbjuder förskolorna de inskrivna förskolebarnen att ta del av kulturaktiviteter. De teman/projekt som har bedrivits på förskolan har kopplats till lämpliga studiebesök/kulturaktiviteter som t.ex. teater, filmföreläsning, bibliotek, museer, konserter och utställningar. I vissa förskoleenheter har kulturutövare inbjudits direkt till förskolorna.

Äldreomsorgen har erbjudit de boende på stadsdelens vård- och omsorgsboenden ett utökat utbud av kulturella aktiviteter. Upptredanden, musikunderhållning, allsång och bussutflykter har anordnats inom respektive vård- och omsorgsboende. Dagverksamheten Bo Bergman har under maj t.o.m. november genomfört 9 dagsutflykter för äldre boende på Östermalm.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad**

● Uppfylls helt

Stadsdelsnämnden har bidragit till uppfyllelsen av inriktningsmålet, bl.a. genom att hålla parker och grönområden välskötta och attraktiva för invånare och besökare. Under året har renhållningen i parkerna förbättrats.

Förvaltningen har intensifierat samarbetet mellan olika aktörer för att motverka alkohol- och drogbruk bland ungdomar samt det våld som ofta hänger samman med detta bruk, och arbetar med information och förebyggande insatser barn, ungdomar och föräldrar i stadsdelsområdet. Fältassistenter och föräldravandrades insatser är viktiga inslag, tillsammans med projekt FUSSION (se under nämndmål nedan). Förhoppningen är att detta arbete på sikt helt eller delvis stävjar ett förhållandevis högt alkoholbruk bland stadsdelens ungdomar, och därmed ökar tryggheten.

Stadsdelsförvaltningens brottsförebyggande råd har under året genomfört trygghetsvandringar. Inom äldreomsorgen har brukare och närstående informerats muntligen och skriftligen om olika sätt att öka tryggheten, minska utsattheten för brott, öka säkerheten i vardagen och om hur fallolyckor kan förebyggas.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper.	2009-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Antalet personer som utsätts för våld i nära relationer ska minska

◆ Uppfylls delvis

Under året har samarbetet med Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar intensifierats, med bl a informations- och utbildningsinsatser. En föreläsning om hedersrelaterat våld har anordnats under 2009. Vid denna deltog socialsekreterare från alla tre stadsdelarna. Inom ramen för samarbetet lämnades under 2009 en ansökan om utvecklingsmedel till Länsstyrelsen i Stockholms län för att tillsammans utveckla arbetet med våld i nära relationer. Ansökan resulterade i att medel 600 tkr erhöles för att anställa en kvinnofridssamordnare med uppgift att förankra projektet bland chefer och medarbetare, samt att genomföra en kartläggning av hur arbetet genomförs idag och föreslå hur det framtida kvinnofridsarbetet i stadsdelen bör organiseras. Projektet startar den 1 mars 2010.

Kunskaperna kring våld mot personer med funktionsnedsättning har ökat inom förvaltningen genom att berörd personal har deltagit i stadens föreläsningar i ämnet. Likaså har kunskaperna kring den våldsutövande mannen ökat genom att två medarbetare inom socialtjänsten har deltagit i en universitetsutbildning 15 poäng i ämnet.

Den lokala resursgruppen där representation från samtliga verksamhetsområden inom förvaltningen, samt från polisen, kyrkan, skolan, landstingets psykiatri- och beroendevård samt brottsofferjouren har också träffats vid fyra tillfällen. Studiebesök har genomförts till Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och personer som har bedömts tillföra ny kunskap i gruppen har bjudits in.

Socialtjänstens manuella statistik avseende våld i nära relationer visar varken ökning eller minskning. Polisens statistik tyder hittills inte på någon märkbar ökning.

NÄMNDMÅL:

Parker och grönområden ska vara välskötta och attraktiva för invånare och besökare.

● Uppfylls helt

Den lokala parkplanen är vägledande vid förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelens parker och övriga grönytor. Planer för investeringar och underhållsåtgärder i parker har tagits fram. Fördelning av medel för parkinvesteringar framgår under avsnittet "Investeringar". Exempelvis har en parkupprustning påbörjats av Tessinparken efter framtaget program. Parkens södra entré har omgestaltats och nya planteringar har anlagts. I Humlegården har nya planteringar anlagts utmed Engelbrectsgatan. Under hösten fick bollplanen konstgräs. I Finlandsparken har en björklund planterats.

Renhållningen i parkerna har förbättrats på flera sätt. Större och fler sopkärl har ställts ut och extra städinsatser har genomförts i samband med skolavslutningar och nationaldagsfirande. Skötselplaner utvecklas successivt för stadsdelens parker. Under våren genomfördes kampanjen "Tillsammans mot skräpet". Syftet var att uppmärksamma allmänheten på problem med nedskräpning och lägga grunden till att på sikt få till stånd ett förändrat beteende. Statistiken på inkomna klagomål på städning visar en kraftig minskning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Kampanj för minskad nedskräpning i parkerna	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsförvaltningen arbetar för att våld, alkohol- och drogbruk bland ungdomar ska minska och att ungdomar upplever sin närmiljö som trygg.

● Uppfylls helt

Arbetet med projekt FUSSION (Fräsch Ung Smart Snygg Intelligent Och Nykter) har fortsatt enligt projektplanen, med informationsinsatser till ungdomar och föräldrar. Alla skolor i stadsdelen har erbjudits föreläsningar i och kring ämnet alkoholkonsumtion och självkänsla hos ungdomar i högstadietiden. På föreläsningarna har skolungdomarna diskuterat hur gruppsyck påverkar dem själva och deras alkoholvanor. Föreläsningarna har skett i hel- eller halvklass för elever i årskurs 7-9. Sju skolor har besökts och antalet föreläsningar har varit 81 stycken.

Fussions projektledare har erbjudit samtliga skolor inom stadsdelen att medverka som föreläsare på respektive skolas föräldramöten för högstadielklasser, även från årskurs 6. Projektet har deltagit vid 11 föräldramöten i stadsdelen.

Det är ännu för tidigt att se om projektarbetet har haft någon positiv inverkan på ungdomarnas alkoholvanor.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal genomförda besök i preventivt syfte av stadsdelens försäljningsställen som säljer öl och tobak.	100	85	2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
• Genomsnittligt antal besök i parklekens fritidsgård under kvällstid	15	15	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Varje vecka under vår- och höstterminen ska fältassistenter besöka stadsdelens ☒ högstadieskolor i preventivt syfte mot våld, alkohol och drogbruk	2009-01-01	2009-12-31	
Vidmakthålla och utveckla de nätverk som finns i stadsdelen, exempelvis genom GASKEFF och det lokala Brottsförebyggande rådet. I GASKEFF medverkar förutom nämnd och förvaltning även representanter från närpolis, ☒ socialtjänst, fältassistenter, skola, frivilligorganisationer, kyrkan och föräldravandrarna. Samverkan över stadsdelsgränserna mellan socialtjänst, fält, skolor och närpolis i norra innerstaden (KNÖF) som syftar till att utveckla det förebyggande arbetet.	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Förvaltningens arbete med valfrihet har genomförts i enlighet med verksamhetsplanen, och information har givits om valfrihet i vård- och omsorg på olika sätt.

Valfrihetssystem i dagverksamhet för äldre infördes den 1 juli 2009. Enligt den nya valfrihetslagen (LOV) har fr o m 1 juli 2009 valfrihet införts även för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

● Uppfylls helt

För att erbjuda en ökad valfrihet är det viktigt att nå ut med lättillgänglig och tydlig information till stadsdelens brukare. Förvaltningen har informerat på olika sätt om valfriheten inom vård- och omsorgsboende, hemtjänst och dagverksamhet för äldre. Skriftligt material samt information på webben har uppdaterats kontinuerligt. Valfrihetssystem i dagverksamhet för äldre infördes den 1 juli 2009. För närvarande finns 47 privata hemtjänstutförare inom stadens ramavtal etablerade på Östermalm. Tillämpningen av nya lagen om valfrihet bedöms leda till ett ökat entreprenörskap. Andelen personer som har valt privat hemtjänst uppgår för närvarande till drygt 49 % vilket är en ökning med 7 % sedan januari.

För att öka mångfalden av utförare har Rio vård- och omsorgsboende upphandlats under våren och övergått till entreprenaddrift genom Attendo, som fr.o.m. 1 november tagit över driften. Samtliga av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden drivs nu på entreprenad efter stadsgemensamma upphandlingar 2008 och 2009. Nämnden har under år 2009 beslutat att upphandlingen av Rio servicehus flyttas från 2010 till 2011 med anledning av att stadsdelsnämnden har föreslagit att servicehuset omvandlas till trygghetsboende. Vidare har nämnden beslutat att upphandling av dagverksamheten på Bo Bergman flyttas fram från 2010 till 2011 med anledning av att ett nytt valfrihetssystem har införts den 1 juli 2009, vilket behöver implementeras i verksamheten. En ökad valfrihet med ett ökat entreprenörskap ställer krav på en organisation som i allt större utsträckning förvaltar avtal. Förvaltningen anpassar och utvecklar metoderna för uppföljning utifrån de förändrade förutsättningarna.

Enligt den nya valfrihetslagen (LOV) har fr o m 1 juli 2009 valfrihet införts även för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning. Information om de enskildas valmöjligheter har funnits på Stockholms stads webbplats. De enskilda som inte haft möjlighet att söka via webbplatsen har kunnat få information från sin biståndshandläggare

Efter beslut i Kommunfullmäktige under 2009, bl a gällande former och ersättningssystem, infördes fr o m 1 januari 2010 valfrihet också inom socialpsykiatri. Till följd av detta och i enlighet med stadsdelsnämndens aktivitetsplan ska vissa delar av socialpsykiatriens verksamhet konkurransutsättas.

Vid höstavläsningen varav gick 57,4% av barnen i kommunalt driven förskola. Antal barn som går i enskilt driven förskola har dock ökat mer jämfört med motsvarande tidpunkt 2008 (ökning 1 % kommunal/12 % enskild). Efterfrågan av barnomsorgsplatser i familjedaghem och flerfamiljssystem har under året minskat och inför hösten 2009 fanns

ingen kö till dessa former av barnomsorg. Detta innebär att det inte finns någon sådan kommunal verksamhet inom stadsdelen för närvarande.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda ■ personalövertaganden (alla nämnder)	0 st	1 st	20 st	Årsredovisning 2009

Kommentar: Se under nämndmålet "Minst en avknoppare från förvaltningen har deltagit i upphandling under 2009". Personalövertagande kallades tidigare för avknoppning.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☑ Valfrihetsmodell för boende, daglig verksamhet och korttidsboende införs	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

● Uppfylls helt

I samarbete med hemmen har Östermalms förskolor skapat förutsättningar och tillfällen för alla barn att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. Uppföljningen har visat att föräldrar och barn känner sig trygga med Östermalms förskolor. Personalens delaktighet har inneburit ett fortlöpande förbättringsarbete. Målsättningen har varit att arbetet i förskolan ska leda till att barn omfattas av samhällets gemensamma normer och demokratiska värderingar, samtidigt som de skall utveckla en förståelse för sig själva och sin omvärld.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	0 %	0 %	13 %	Årsredovisning 2009
● Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	0 %	19 %	Årsredovisning 2009
● Andel förskollärare	52 %	49 %	43,5%	2009
◆ Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	89 %	100 %	tas fram 2009	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Stadsdelsförvaltning har ambitionen att erbjuda en förskoleverksamhet i "världsklass". Årets verksamhetsutveckling har innefattat jämställdhet, respekt och likabehandling, barns egen förmåga att lära, barns språk och språkutveckling, barnens identitet, självkänsla och inflytande samt samverkan med föräldrar. Visionen är naturligtvis 100 % nöjdhet, men förvaltningen har i efterhand konstaterat att årsmålet 100 % inte är helt realistiskt, även om det faktiskt uppnåtts för någon enhet och även om Östermalm enligt brukarundersökningar har de mest nöjda föräldrarna i staden. Det uppnådda värdet 89 % måste anses mycket bra.

Antal barn som inte ● barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
Resultatet av enheternas ● självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola	3,23	3,1	Tas fram 2009	2009

Kommentar:

Sedan ett par år tillbaka har Östermalms förskolor som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten, utvecklat indikatorer och mått för att bedöma verksamhetens kvalitetsutveckling, samt för att stimulera den pedagogiska diskussionen. Dessa har använts för självvärdering på verksamhetsnivå. Årets resultat av förskolornas självvärdering visar att 90 % av personalen anser att de inskrivna barnen successivt ställs inför nya utmaningar genom att pröva, utforska, experimentera. Resultatet stöds av beskrivningar i förskolornas lokala arbetsplaner och uppföljningar. Kommunfullmäktige har inte angivit något årsmål för denna indikator för 2009. Förskoleenheternas samtliga arbetslag har självvärderat sitt pedagogiska arbete utifrån stadens indikator för utveckling och lärande. Genomsnittet för stadsdelens förskoleverksamhet är 3,23.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag	2009-01-01	2010-12-31	
● Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2007-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden äldreomsorg och ☒ förskola ska tillsammans utveckla metoder för den enskildes trygghet, oberoende, inflytande och respekt.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Förvaltningen har haft en gemensam konferens samt gemensamma chefsträffar i syfte att utveckla ett gemensamt förhållningssätt i dessa frågor.			
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer ☐ för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förskolans arbete med att tidigt uppmärksamma barns behov, intressen och svårigheter ska förbättras .

Uppfylls helt

Under verksamhetsåret har tyngdpunkten i förskolornas utvecklingsarbete lagts på särskilt väsentliga målområden såsom barns språkutveckling, utveckling och lärande, ansvar och inflytande, förskola och hem samt samverkan med förskoleklasserna. Förskolorna har beskrivit detta arbete i sina lokala arbetsplaner. Förskolorna har följt övergripande riktlinjer och anvisningar för hur förskolorna praktiskt kan arbeta med barns språk och språkutveckling, samt med övergången förskola - skola.

Antalet barn som söker stöd för modersmål har minskat under 2009. Under våren hade 87 barn stöd av hemspråkstränare från stadens Språkcentrum. Ett intensivt utvecklingsarbete kring barns språkutveckling, där fokus har legat på att förskolan tillsammans med barnets föräldrar gör en genomgång av barnets behov och kunskaper samt planerar hur man tillsammans ska arbeta med barnets språkutveckling, har genomförts under året. Med detta arbetssätt har förskolorna kunnat stötta barn med annat modersmål i ordinarie förskoleverksamhet. Antalet barn som har haft stöd av språktränare från Språkcentrum har därigenom minskat till 43 barn under hösten 2009.

Antal barn som har fått s.k. stödresurs på förskolan har under 2009 varit 69 barn. Två barn har haft externa placeringar. Antalet barn som har fått stöd är detsamma som 2008. Även om antalet barn inte har ökat, har de barn som får stöd i år generellt mer omfattande stödbehov. Antalet funktionshindrade barn inskrivna vid Habiliteringscenter Norrtull har ökat från 11-13 under 2009. Fyra barn har autismdiagnos och två av dessa får träning genom Banyan - center för tillämpad beteendeanalys.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel förskolor som beskriver hur personalen genom sitt förhållnings- och arbetssätt förankrar grundläggande normer och värden hos barnen. 	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel förskolor som beskriver hur personalen gör barnen delaktiga så att de kan påverka verksamhetens innehåll och utformning. 	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel förskolor som beskriver hur personalen stärker och stimulerar barnens alla språk och språkutveckling. 	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel förskolor som har utarbetat former och rutiner för att ge alla barn möjlighet att komma till tals och uttrycka sin uppfattning. 	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

NÄMNDMÅL:**Föräldrarnas upplevelse av kvaliteten i förskolans verksamhet ska bli bättre.**

● Uppfylls helt

Helhetsomdömen ligger mycket högt och har överlag ökat i jämförelse med 2005 och 2008 års undersökningar.

- 94 % av föräldrarna är nöjda på det hela taget med stadsdelens kommunala förskoleverksamhet (92 % 2008 och 89 % 2005).
- 93 % av föräldrarna skulle kunna rekommendera sitt barns förskola till en god vän (93 % 2008 och 89 % 2005).
- En stor majoritet, hela 97 % av föräldrarna, uppger att deras barn trivs i förskolan (95 % 2008 och 96 % 2005).

I jämförelse med 2008 års undersökning är Östermalms föräldrar fortsatt nöjda med personalens sätt att vara mot barnen (94 %), vad barnen får göra (92 %) och hur tryggt barnet är i förskolan (93 %).

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen**

● Uppfylls helt

Inom socialtjänsten har en ständig dialog förts och utbildning av medarbetarna skett gällande vikten av att den enskilde lätt ska kunna komma i kontakt med förvaltningen och uppleva ett respektfullt och värdigt bemötande. Vidare att besluten skall vara tydliga, att ingen tvekan ska råda kring valmöjligheter och att den insats som ges är i enlighet med det beslut som har fattats. Kvaliteten har säkrats genom användning av strukturerade, för verksamheterna utformade, utredningsmodeller och metoder samt genom uppföljning av klagomål och synpunkter. I Socialtjänstavdelningens brukarenkät 2009 framkom tydligt att de allra flesta, av de som svarat, är nöjda, eller mycket nöjda med bl a bemötande, beslut och insatser samt tillgänglighet.

Äldreomsorgen har beviljats statliga stimulansmedel för utveckling av vården och omsorgen om äldre. Inom äldreomsorgens projekt har det varit fokus på bl.a. sociala och kulturella aktiviteter, måltidssituationen, öppna träffpunkter, samarbete med frivilligorganisationer och läkemedelsgenomgångar. Tre öppna träffpunkter för sysselsättning och social samvaro har erbjudits varav en riktar sig till äldre med psykiska funktionshinder. I Fältöverstens lokaler har ytterligare en träffpunkt varit öppen två dagar/vecka. Ett anhörigcafé för äldre som vårdar sina anhöriga i hemmet har öppnats och en anhörigrupp har bildats. Sommarutflykter och matskola har anordnats för alla äldre i stadsdelen och alla personer över 75 år har erbjudits ett förebyggande hembesök. Förebyggande insatser riktade till äldre sker även i form av exempelvis anhörigstöd, dagverksamhet och vaktmästarservice. Personalen har erbjudits grundutbildning och kompetensutveckling, bland annat inom kost, livsmedelshygien, demens och bemötande. Utbildning inom dokumentationssystemet ParaSoL och förberedelse för införande av ParaGå och SchemOs har genomförts. En projektledare har anställts och en arbetsgrupp har bildats för detta ändamål. En demensgrupp har startats i hemtjänsten för att kunna möta mer komplexa och omfattande omsorgsbehov i hemmet. För att öka rättssäkerheten och likställigheten för den enskilde pågår arbete med att metodutveckla biståndshandläggningen. Kontinuerlig information ges för att öka medvetenheten om valfriheten inom vård- och omsorgsboende, hemtjänst och dagverksamhet för äldre.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av kostnader för individ- och familjeomsorg, barn och ungdom som används till förebyggande insatser	10 %	10 %	tas fram 2009	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik används	73,33 %	75 %	75 %	2009
Kommentar: Avvikelsen från årsmålet är marginell.				
● Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (loF)	78,16 %	75 %	70 %	Årsredovisning 2009
● Andel befintliga familjehem med grundutbildning	35,5 %	35 %	35 %	2009
● Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri	100 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
● Andel nya familjehem med grundutbildning	100 %	100 %	100 %	2009
● Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	73,33 %	70 %	70 %	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda beslut enligt LSS (individ- och familjeomsorg).	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda beslut enligt Sol (individ- och familjeomsorg)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ej verkställda domar (individ- och familjeomsorg).	0 st	0 st	0 st	2009
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	2009
Antal ny tillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	100 st	2009
Kommentar: Planering av nyproduktion av omsorgslägenheter i stadsdelen har gjorts med byggstart 2011-2015.				
Nöjda brukare (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84,38 %	84,3 %	tas fram 2009	2009
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	80 %	68 %	87 %	2009
Kommentar: Justering av årsmålet har gjorts mot bakgrund av den inventering av personalens formella utbildning som gjordes i samband med årsredovisningen 2008. Siffran avser personal med grundutbildning (550 p) samt personal med äldre utbildning (<550 p). Arbetet med att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning har fortsatt under 2009. Förvaltningen avser att ytterligare utveckla kompetensen inom äldreomsorgen genom fortsatta utbildningsinsatser, samt genom att ställa krav på adekvat utbildning vid anställning till fasta tjänster. I december 2009 hade 80,2 % av personalen inom äldreomsorgen grundutbildning.				

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan</p> <p>Kommentar: Arbete har genomförts för att höja andelen omsorgstagare som har en genomförandeplan, bl a genom utbildning i ParaSol. Den senaste kontrollen av fasta rapporter (december 2009) visade att ca 69 % av omsorgstagarna inom äldreomsorgen hade en genomförandeplan (egen regi).</p>	69,07 %	100 %		2009
<p>Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår</p> <p>Kommentar: Avser de omsorgstagare som har sociala aktiviteter i sitt biståndsbeslut. Arbete har genomförts för att höja andelen genomförandeplaner, bl.a. genom utbildning i ParaSol. Den senaste kontrollen (december 2009) visade att 52,9 % av omsorgstagarna som har sociala aktiviteter i sitt biståndsbeslut hade en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår.</p>	52,9 %	100 %		2009
<p>Andel över 75 år som erbjudits förebyggande hembesök ●</p> <p>Kommentar: Alla personer som har fyllt eller fyller 75 år under 2009, har erbjudits ett förebyggande hembesök eller informationsträff.</p>	100 %	100 %	tas fram 2009	2009
<p>Andelen nöjda omsorgstagare (äldreomsorg) ●</p> <p>Kommentar: Stadsledningskontorets brukarundersökning visar att andelen nöjda omsorgstagare inom hemtjänst (ordinärt boende och servicehus) totalt är 79 % för Östermalm. Antalet nöjda omsorgstagare inom vård- och omsorgsboendena är totalt 84 % för Östermalm. Enligt SLK:s beräkningsmodell ger dessa resultat en sammanlagd nöjdhet inom hela äldreomsorgen på 81,7 %. KF:s årsmål är 79 % och Östermalms är 80 %. Östermalm når därmed både nämndens och KF:s årsmål.</p>	81,7 %	80 %	79 %	2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Anhörigas upplevelse ■ av hur anhörigstödet fungerar	64 %	90 %	61 %	2009
<p>Kommentar: Ett anhörigcafé för äldre som vårdar sin anhöriga i hemmet har öppnats och stödjande hembesök har erbjudits. En enkät till kända anhörigvårdare har skickats under hösten. Enkäten visade att 64 % av de anhöriga var nöjda med anhörigstödet. KF-MÅLET 61 % ÄR DOCK UPPFYLLT, men nämndens mål på 90 % nås inte. Inför år 2010 är nämndens årsmål satt till 64 %, vilket är uppnått 2009. I efterhand konstaterar förvaltningen att nuvarande nämndmål är för högt satt.</p>				
Antal besök på öppna ● dagverksamheter för äldre	3 786 st	3 200 st	tas fram 2009	2009
<p>Kommentar: Under året har Seniorträffen haft 3403 besökare. Träffpunkten på Föreningsrådet har haft 383 besökare. Sammanlagt har det varit 3786 besökare på öppna dagverksamheter för äldre.</p>				
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller ● SoL, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
Antal ej verkställda ● domar (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
Antal stadsdelsnämnder ● som erbjuder dagsutflykter för äldre	1 st	1 st	14 st	2009
Antal äldre som fått ● hjälp i form av vaktmästarservice	324 st	320 st	2533	2009
<p>Kommentar: Under året har stadsdelens vaktmästarservice utfört 324 besök. Efterfrågan på vaktmästarservice har ökat. Många tjänster är säsongsberoende, exempelvis efterfrågas att ta fram/bort julsaker eller göra i ordning balkonger. Den vanligaste tjänsten som utförs är byte av glödlampor och ta ner/hänga upp gardiner. OBS att KF:s årsmål avser hela staden.</p>				

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal öppna dagverksamheter för äldre	3 st	3 st	30	2009

Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare	78 %	100 %	tas fram av nämnden	2009
--	------	-------	---------------------	------

Kommentar: Enheten för biståndsbedömning har genomfört en särskild utbildningsinsats "Professionell hållning och samtalskompetens" på universitetsnivå (3 hp) inom äldreomsorgen. Arbetet med bemötandefrågor kommer att fortsätta. Målsättningen är att fortsätta öka andelen nöjda brukare. Siffran 78 % baseras på stadsledningskontorets brukarundersökning om hemtjänst och avser bemötande från biståndshandläggare som arbetar med hemtjänst. 78 % nöjda är ett mycket bra resultat och förvaltningen konstaterar i efterhand att målet 100 % inte är helt realistiskt. Enheten för biståndsbedömning arbetar med myndighetsutövning, vilket bl.a. innebär att fatta beslut om brukarnas ansökningar om bistånd. Vissa ansökningar innebär beslut om avslag, vilket skulle kunna medföra att brukaren inte upplever sig nöjd med handläggarens bemötande.

Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet	80 %	74 %	tas fram 2009	2009
--	------	------	---------------	------

Kommentar: Stadsledningskontorets brukarundersökning visar att andelen omsorgstagare inom hemtjänst (ordinärt boende och servicehus) som upplever trygghet är totalt är 74 % för Östermalm.

Andelen nöjda omsorgstagare inom vård- och omsorgsboenden som känner sig trygga på sitt boende är totalt 86 % för Östermalm.

Enligt SLK:s beräkningsmodell ger dessa resultat en sammanlagd upplevelse av trygghet inom hela äldreomsorgen på 80,3 %.

Upplevelsen av maten och måltidssituationen	70,9 %	68 %	72 %	2009
---	--------	------	------	------

Kommentar: Stadsledningskontorets brukarundersökning visar att andelen omsorgstagare inom hemtjänst (ordinärt boende och servicehus) som är nöjda med maten och måltidssituationen är totalt är 63 % för Östermalm.

Andelen omsorgstagare inom vård- och omsorgsboenden som är nöjda med maten och måltidssituationen är totalt 78 % för Östermalm.

Enligt SLK:s beräkningsmodell ger dessa resultat en sammanlagd nöjdhet med maten och måltidssituationen inom hela äldreomsorgen på 70,9 %.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar 	2007-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Se över organisationen för verksamhetsområdet och där så behövs anpassa den för att stödja ett valfrihetssystem 	2009-01-01	2009-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Stadsdelsnämnderna ska upprätta lokala samverkansöverenskommelser mellan nämndens verksamheter och utbildningsnämnden 	2009-01-01	2009-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Utveckla och prioritera det drogpreventiva förebyggande arbetet bland barn och ungdomar 	2007-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Alla boende på vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse <p>Kommentar: Regelbunden utevistelse har erbjudits vid samtliga vård- och omsorgsboenden.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Andelen timanställda i personalgrupperna ska minska 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Dagkollo ska erbjudas äldre <p>Kommentar: Dagkollo har anordnats under sommaren.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Erbjudna alla över 75 år, som inte är beviljade annan insats, ett förebyggande hembesök i samarbete med landstinget 	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: De som har fyllt 75 år under året har erbjudits ett förebyggande hembesök, informationsmaterial och/eller information om äldreomsorgen. 349 personer har kontaktats. Landstinget har valt att inte gå in i ett samarbete.</p>			
<p>☐ Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Insatser för att förbättra matkvaliteten inom äldreomsorgen har skett inom ett kostprojekt bl.a. genom utbildning av personalen i kost och nutrition, anordnande av "matskola för äldre" och riktad informationssatsning om vikten av god kost. En tävling i att servera den bästa frukosten på vård- och omsorgsboendena har genomförts.</p>			
<p>☐ Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Personalen på vård- och omsorgsboendenas demensavdelningar har fått handledning. Inom hemtjänstens demensgrupp har demensutbildning anordnats och personalen har fått handledning av en Silviasyster.</p>			
<p>☐ Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Personalen inom demensgruppen har haft kontinuerlig handledning av en Silviasyster.</p>			
<p>☐ Informera om möjligheter att välja utförare och boende</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Information har givits om möjligheten att välja utförare av hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Skriftligt material samt information på webben har uppdaterats kontinuerligt.</p>			
<p>☒ Införa en samlad redovisning av Lex Sarah och Lex Maria anmälningar</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Östermalm har en samlad redovisning av "Lex Sarah" och "Lex Maria" anmälningar.</p>			
<p>☒ Nämnderna ska vidta åtgärder för att öka antalet verksamheter som drivs i samarbete med frivilligorganisationer</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Insatser har genomförts för att värva volontärer, men förvaltningen nådde inte det antal volontärer som önskades, varför dessa insatser kommer att fortsätta under kommande verksamhetsår. En policy för volontärer är framtagen där utbildning och handledning kommer att erbjudas.</p>			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Stadsdelsnämnderna ska redovisa</p> <p>☒ exempel på hur den enskildes delaktighet i måltidsplaneringen möjliggörs</p> <p>Kommentar: Vid vårdplanering efterfrågas den boendes önskemål avseende mat och måltider, exempelvis var och hur vill den boende äta. På vård- och omsorgsboendena ges de boende möjlighet att välja mellan minst två rätter till lunch och middag. Det finns även matråd där de boende är representerade och där diskuteras bl a matkvalitet och måltidsmiljö. På vård- och omsorgsboendena uppmärksammas högtider, årstider och helger. Det ordnas kaffestunder med underhållning. Inom hemtjänsten har brukaren möjlighet att välja mellan färdiga matlådor eller mat som lagas i hemmet.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsnämnderna ska se över sin</p> <p>☒ samverkan med landstinget i syfte att förbättra korttidsvård och rehabilitering</p> <p>Kommentar: Samverkan med landstinget i syfte att förbättra korttidsvård och rehabilitering har genomförts genom möten med geriatriken samt träffar med primärvården för implementering och revidering av gemensamma rutiner.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsnämnderna ska ta fram</p> <p>☒ införandeplan för ParaSol, SchemOs och ParaGå och lämna rapport om genomförandet i samband med tertialrapport 1</p> <p>Kommentar: ParaSol är infört. En projektledare har anställts och en arbetsgrupp har bildats för fortsatt stöd i systemet samt för införande av Schemas och ParaGå.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsnämnderna ska, utifrån</p> <p>☒ medarbetarsamtal med personal inom äldreomsorgen, redovisa vilket behov av utbildning som finns</p> <p>Kommentar: Kartläggning av utbildningsbehovet hos äldreomsorgens personal har genomförts vid medarbetarsamtal.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsnämndernas medarbetare inom</p> <p>☒ äldreomsorgen ska under våren 2009 ges möjligheter att delta i utbildningar som avser grundutbildning, språkutbildning, ledarskapsutbildning eller delta i andra insatser som är motiverade i syfte att höja kvaliteten i äldreomsorgen</p>	2009-01-01	2009-07-01	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Tillhandahålla vaktmästartjänster för äldre, "fixare", för alla som fyllt 75 år 	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Vaktmästartjänst har tillhandahållits till alla äldre som har fyllt 75 år.			
<ul style="list-style-type: none"> Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk 	2009-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Utveckla valfriheten inom äldreomsorgen 	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Förvaltningen informerar på olika sätt om valfriheten inom vård- och omsorgsboendena, hemtjänst och dagverksamhet för äldre. Skriftligt material och information på webben uppdateras kontinuerligt. Valfrihetssystem i dagverksamhet för äldre infördes den 1 juli 2009. Det finns 47 privata hemtjänstutförare inom stadens ramavtal etablerade på Östermalm. Samtliga vård- och omsorgsboenden drivs nu på entreprenad.			
<ul style="list-style-type: none"> Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå 	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Det finns ett ökat behov av platser med inriktning mot demens och behovsanpassning sker i form av att platser för somatiskt sjuka successivt omstruktureras till demensplatser.			
<ul style="list-style-type: none"> Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter 	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Undervisningsmaterial för sociala planer är framtaget och utbildning har genomförts på Linnégården och Katrumpstullen kring hur man tar fram sociala aktiviteter.			
<ul style="list-style-type: none"> Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning 	2008-01-01	2010-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Öppna dagverksamheter och träffpunkter ska erbjudas äldre 	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Det finns tre öppna träffpunkter för äldre varav en vänder sig till äldre med psykisk funktionsnedsättning.			
<ul style="list-style-type: none"> I samarbete med stadsdelsnämnderna implementera vägen-vidare-garanti 	2009-01-01	2009-12-31	Avvikelse
Kommentar: Staden har ännu inte implementerat en generell vägen-vidare-garanti i samarbete med stadsdelsnämnderna.			

NÄMNDMÅL:**Andelen tillsvidareanställd vård- och omsorgspersonal inom äldreomsorgen med grundutbildning ska öka.**

● Uppfylls helt

Välutbildade medarbetare är av avgörande betydelse för att uppnå hög kvalitet i äldreomsorgen. En utbildningskoordinator har tillsatts på halvtid för att samordna utbildningarna som erbjuds internt och externt i staden.

26 medarbetare har deltagit i grundutbildningar till vårdbiträde/undersköterska under året. 12 medarbetare har deltagit i validering. Annan kompetensutveckling har exempelvis varit lyft- och förflyttningsteknik och läkemedelshantering. Biståndshandläggare har deltagit i kortare kurser som juridik och demenskunskap. En utbildning i bemötande och professionellt förhållningssätt har genomförts för biståndshandläggare. För att öka användandet av dokumentationssystemet ParaSoL och förbereda för införandet av omsorgsdagboken har personal på vård- och omsorgsboendena deltagit i ParaSoL-utbildning. Liknande utbildningssatsning pågår för personalen inom hemtjänsten.

Inom ramen för äldreomsorgens projekt har omsorgspersonalen bl.a. fått utbildning inom kost, livsmedelshygien och att tillämpa genombrottsmetoden kring maten och måltidssituationen. Särskild utbildning ges till kostombuden. Utbildning har erbjudits personal på vård- och omsorgsboendena i vårdarsång, allsång och taktill massage samt framtagande av sociala planer. Kompetensutveckling inom demensområdet har skett i form av handledning av personalen på demensavdelningar och föreläsningar inom demens. För personalen inom hemtjänstens demensgrupp har särskild utbildning inom demens anordnats och handledning givits av en Silviasyster. Cheferna har deltagit i kurser såsom utvecklingssamtal och arbetsmiljö, en chef har gått ledarskapsutbildning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Utbildning och handledning	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Validering	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:**Antalet personer med funktionsnedsättning och psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende ska öka**

● Uppfylls helt

Alla beslut gällande bistånd i form av eget boende har verkställts. Utbyggnad av boendeformer sker i kommande nyproduktion av bostäder, främst i Norra Djurgårdsstaden, byggstart 2011-2015.

NÄMNDMÅL:**Dagkollo/dagsutflykter ska sommartid erbjudas äldre.**

● Uppfylls helt

Antalet dagsutflykter har ökat sedan föregående år. Utflykterna har annonserats i lokaltidningen Östermalmsnytt. Skriftlig information har skickats till hemtjänstenheterna och information har givits på Seniorträffen. Information har även funnits på webbplatsen.

9 dagsutflykter med buss har genomförts till närliggande städer, exempelvis har Uppsala, Enköpings trädgårdar och Steninge julmarknad besökts. Två av personalen från dagverksamheterna har följt med på resorna och hjälpt till med det praktiska. Utflykterna har varit mycket uppskattade och till vissa av dem har det funnits väntelista.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Dagsutflykter anordnas av enheten Bo Bergman	2009-01-01	2009-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förebyggande hembesök i samarbete med landstinget ska erbjudas alla över 75 år som inte är beviljade annan insats.

● Uppfylls helt

Östermalms stadsdelsförvaltning har genom stimulansmedel från Socialstyrelsen arbetat med kvalitetsförbättringar när det gäller uppsökande verksamhet inom äldreomsorgen. Förvaltningen har erbjudit information om stadens äldreomsorg till alla personer boende i stadsdelen som fyller 75 år under 2009. Syftet var att bibehålla goda levnadsförhållanden för äldre personer och därmed förebygga ohälsa och vårdbehov. Sammanlagt kontaktades 349 personer via brev. 245 brev besvarades. De äldre har erbjudits information om hur äldreomsorgen i stadsdelen är organiserad och hur man praktiskt går tillväga för att söka hjälp. Det fanns möjlighet att välja mellan flera olika informationsalternativ.

Majoriteten; 126 personer valde att få informationsmaterial hemskickat. 32 personer valde att komma på ett informationsbesök. 12 personer valde att få information genom ett hembesök. 8 personer valde att bli uppringda. 65 personer avböjde information. 2 brevsvår bedömdes som ogiltiga då information saknades i svaret.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra förebyggande hembesök	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Alla personer som har fyllt eller fyller 75 år under 2009 har erbjudits ett förebyggande hembesök. Under året kontaktades 349 personer.

NÄMNDMÅL:

Hemlöshet ska motverkas

● Uppfylls helt

Vid den senaste centrala räkningen av antalet hemlösa i Stockholm som gjordes i april 2008 hade Vuxenenheten 30 personer som var hemlösa enligt stadens definition. Totalt sett hade Östermalms sdf vid räkningen 2008 60 hemlösa. Vid förra räkningen 2006 var antalet hemlösa 80 personer. Enbart Älvsjö sdf har färre antal hemlösa än Östermalm. De boendeformer som kan erbjudas hemlösa är anpassade till var personen befinner sig i rehabiliteringsprocessen. För akut hemlösa och personer som befinner sig i aktivt missbruk erbjuds nattlogi på härbärg. För personer med stabil nykterhet kan någon form av stödboende vara aktuellt utifrån en individuell bedömning. De som kommit långt i sin rehabilitering och uppfyller kriterierna, kan erbjudas tränings- eller försökslägenhet. En sådan lägenhet kan slutligen övergå till klienten om handlingsplanen följs. För att hemlösa

personer successivt ska kunna klara ett eget boende, kan krävas sammansatta insatser under längre tid såsom behandlingshem, skuldsanering, träningsboende och stöd i boendet, ekonomiskt bistånd och arbetsträning.

Förvaltningen blockförhyr fem mindre enrumslägenheter i Stadshagens bostäder i Stiftelsen Stockholms hotellhem regi. Samtliga lägenheter är uthyrda. Flera av hyresgästerna har tidigare haft boende genom tak över huvudet garantin. Dessa personer har med hjälp av motivationssamtal och boendestöd kommit vidare i boendetrappan. Möjligheterna att komma vidare även på andra livsområden ökar när boendefrågan är mindre ansträngd.

Förvaltningen har två uppsökare. Dessa arbetar vräkningsförebyggande genom att de tar kontakt med personer i stadsdelen där det inkommit anmälningar från hyresvärderna gällande exempelvis störningar eller sanitära olägenheter. De försöker, om möjligt, bistå den enskilde med råd och stöd så att boendet kan tryggas.

Även dagverksamheten Bryggan Östermalm och Vuxenenhetens boendestödsarbete är ett led i arbetet mot hemlöshet.

Försörjningsstödsenheten har givit två särskilt avdelade socialsekreterare i uppdrag att så snabbt som möjligt hitta lämpliga bostäder till i första hand stora barnfamiljer. Satsningen har visat sig mycket verksam. Inom enheten har också många TÖG-placeringar gjorts under året.

NÄMNDMÅL:

Hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboenden ska vara säker och av god kvalitet.

● Uppfylls helt

Enkla läkemedelsgenomgångar har genomförts av respektive läkare på alla vård- och omsorgsboenden. Mer omfattande läkemedelsgenomgångar med hjälp av apotekare har genomförts på Linnégården och påbörjats på Körsbärgården och Dianagården.

MAS (Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska) har följt upp alla vård- och omsorgsboenden och servicehuset vad gäller riskbedömningar beträffande fallolyckor, malnutrition och trycksår på samtliga boende. Dessa kvalitetsindikatorer är beslutade av kommunfullmäktige utifrån Socialstyrelsens rekommendationer. Hälso- och sjukvårdspersonalen och framför allt omvårdnadsansvarig sjuksköterska gör professionella bedömningar utifrån kvalitetsindikatorerna vilka boende som befinner sig i riskzon för fallolyckor, malnutrition och trycksår.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<p>Andel boende i riskzon för malnutrition, fallolyckor och trycksår som har</p> <p>♦ upprättade åtgärds- och uppföljningsplaner.</p>	85	100	Årsredovisning 2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Kommentar: Det finns inte dokumenterade åtgärds- och uppföljningsplaner för alla boende utan några boende har enstaka åtgärder dokumenterade och resultatet av åtgärderna följs inte alltid upp. MAS fortsätter att följa upp och arbeta för att samtliga boende i riskzon för malnutrition, fallolyckor och trycksår har upprättade åtgärds- och uppföljningsplaner.			
Andel boende med ● läkemedelsbehandling som fått läkemedelsgenomgång.	100	100	Årsredovisning 2009
● Andel boende som är riskbedömda för malnutrition, fallolyckor och trycksår	100	100	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Göra riskbedömningar för malnutrition, ☑ fallolyckor och trycksår på alla som bor på de särskilda boendena.	2009-01-01	2009-12-31	
Samverka med läkarverksamheterna och ☑ genomföra läkemedelsgenomgångar på de särskilda boendena.	2009-01-01	2009-12-31	
Upprätta åtgärds och uppföljningsplaner på alla som är i riskzonen för malnutrition, ♦ fallolyckor och trycksår och bor på de särskilda boendena.	2009-01-01	2009-12-31	Avvikelse

Kommentar: Det finns inte dokumenterade åtgärds- och uppföljningsplaner för alla boende utan några boende har enstaka åtgärder dokumenterade och resultatet av åtgärderna följs inte alltid upp. MAS fortsätter att följa upp och arbeta för att samtliga boende i riskzon för malnutrition, fallolyckor och trycksår har upprättade åtgärds- och uppföljningsplaner.

NÄMNDMÅL:

Insatser i öppenvård ska öka

● Uppfylls helt

Socialtjänstens inriktning är att insatser som ges i större omfattning ska erbjudas i närmiljön och i ett tidigt skede.

Vuxenheten jämför egen och extern öppenvård i förhållande till institutionsvård; behandlingshem, LVM och familjehem. Vid den senaste mätningen inför årsredovisning 2009 hade 99 personer beviljats öppenvård, inklusive boendestöd och annat biståndsbedömt stöd, att jämföra med 80 personer vid tertialrapport 2, av totalt 135

insatser. Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård har ökat något, ca 3 %. Årsmålet 75 % är uppnått. Av totalt 87 insatser har 68 beviljats inom öppenvården.

NÄMNDMÅL:

Kvaliteten ska säkras genom användning av strukturerade, för verksamheterna utformade, utredningsmodeller och metoder

● Uppfylls helt

Inom socialtjänstens arbetar samtliga verksamheter med strukturerade utredningsmodeller, främst i alla nya ärenden och sedan successivt vid omprövningar. Inom Försörjningsstödsenheten är arbetet med strukturerade modeller inte helt utvecklat. Arbetet med detta är pågående. Inom äldreomsorgen genomgår samtliga personer som beviljats vård- och omsorgsboende en vårdtyngdsmätning med mätinstrument som bland annat baseras på Katz-Index och Bergerskalan. För att åstadkomma enhetligare bedömningar, dokumentation och uppföljningar av insatser till äldre håller staden för närvarande på att ta fram ett gemensamt kartläggningsinstrument att använda inom myndighetsutövning och vid uppföljning av äldres behov. Implementering planeras till våren 2010.

NÄMNDMÅL:

Personal inom socialtjänsten ska ha en för arbetsuppgifterna adekvat utbildning

● Uppfylls helt

All personal inom socialtjänsten har adekvat utbildning för arbetsuppgifterna och har erbjudits en egen kompetensutvecklingsplan.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Individuell kompetensutvecklingsplan	2007-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: I det årliga utvecklingssamtalet har medarbetarens kompetensbehov diskuterats i förhållande till det nuvarande uppdraget, men också i ett mer långsiktigt perspektiv, såsom kommande behov av kompetens inom verksamheten. Utvecklingssamtalet har dokumenterats och följs upp vid nästkommande utvecklingssamtal, i normalfallet om ca ett år. Justering av kompetensutvecklingsplanen görs vid behov.

☒ Kompetensförsörjningsplan	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Inom socialtjänstavdelningen och inom varje enhet har planering för kommande behov av kompetensutveckling för personalen gjorts. Enheternas respektive behov av kompetensutveckling har stämts av i avdelningens ledningsgrupp.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsförvaltningens verksamheter ska vara tillgängliga och präglas av ett bra bemötande

● Uppfylls helt

Av 101 skriftliga klagomål/synpunkter som har inkommit till förvaltningen är det endast ett fåtal som avser bemötande eller tillgänglighet, varför målet kan anses uppfyllt.

Socialtjänstens och äldreomsorgens brukarundersökningar som genomförts under hösten, visar också att förvaltningen genomgående har ett bra bemötande och god tillgänglighet.

NÄMNDMÅL:

Sysselsättningsgraden bland personer med psykisk funktionsnedsättning ska öka

● Uppfylls helt

Åtagandet bedöms uppfyllt då samtliga personer aktuella inom Socialpsykiatriska enheten (Stöd och serviceenheten) har erbjudits sysselsättning i förvaltningens regi, ArbetsCentrum. Förvaltningen ser dock att det finns ett behov av sysselsättning/arbete också inom den reguljära arbetsmarknaden.

NÄMNDMÅL:

Utveckla samarbetet med frivilligorganisationer

● Uppfylls helt

Utveckling av samarbetet med frivilligorganisationer har skett bland annat kring öppna träffpunkter. Informationsinsatser har gjorts för att värva volontärer och en policy för volontärer har tagits fram där utbildning och handledning ska erbjudas. Nämnden samarbetar med pensionärsorganisationen SPF angående SPF Väntjänst. Driften av två av nämndens vård- och omsorgsboenden, Kattrumpstullen och Körsbärgården, utförs på entreprenad av Röda Korset som i grunden är en frivilligorganisation. Stöd har givits till föräldravandrarnas verksamhet riktad mot ungdomar.

Socialtjänstavdelningen/stadsdelsförvaltningen har samarbetat med Convictus i dagverksamheten Bryggan för hemlösa, där även organisationer som Gula Änglarna och församlingar i stadsdelen har deltagit. Likaså har samarbetet med RSMH gällande träfflokalen Lotsen fortsatt. Samarbetet med RSMH har utökats med projektet Lotsen Annexet, en träfflokal för personer med psykiskt ohälsa över 60 år. I samarbetet ingår även äldreomsorgen och landstingets äldrepsykiatri. Vidare samarbetar Socialtjänstavdelningen med RSMH i ett projekt riktad till unga 18 -35 år med psykisk ohälsa.

NÄMNDMÅL:

Äldre i Östermalms stadsdelsområde erbjuds öppen dagverksamhet.

● Uppfylls helt

Öppna träffpunkter för sysselsättning och social samvaro för äldre har erbjudits på Seniorträffen på Bo Bergmans gata, på Rio vård- och omsorgsboende samt i lokaler på Fältöversten. Öppettiderna har utökats för att bredda träffpunktsverksamheten inom stadsdelen. Aktiviteter som erbjudits är exempelvis musikunderhållning, allsång, nutidsorientering, gymnastik, frågesport och servering såsom sopplunch och Afternoon tea. Inom projektet Lotsen Annexet finns en träfflokal för personer med psykiskt ohälsa över 60 år vilket är ett samarbete mellan socialtjänst, äldreomsorg, RSMH och landstinget.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

● Uppfylls helt

Chefsutvecklingsprogrammet som omfattar alla chefer inom förvaltningen fortsatte 2009. Under hösten samlades förvaltningens samtliga chefer till konferensdagar och diskuterade bl a hur man skall gå från ord till handling. Förvaltningens chefer har under 2009 fått en utbildning i att genomföra ett medarbetarsamtal i syfte att stärka cheferna i sina roller att hålla konstruktiva samtal med sina medarbetare. Under våren har en arbetsmiljöutbildning riktad till förvaltningens chefer och fackliga ombud genomförts.

Exempel på friskvårds- hälsoinsatser under 2009:

Sedan 2009-01-01 har förvaltningen infört rökfri arbetstid för samtliga anställda.

Friskvårdsprogrammet för 2009 innehöll fler aktiviteter än tidigare, bl. a. subvention av motionslopp och stöd för rökavvänjning/sluta snusa. En viktminskningsgrupp har startat med ca 40 deltagare.

Friskvård på arbetstid om arbetet så tillåter (max en timme).

Höstens stegtävling blev en succé med drygt 500 deltagare.

Förvaltningen ordnar aktiviteter riktade till förvaltningens ca 30 hälsocoacher.

För att sänka sjukfrånvaron och minska ohälsan har förvaltningen under 2009 intensifierat samarbetet med företagshälsovården genom regelbundna rehabiliteringsmöten en halvdag per vecka där även bl a försäkringskassan deltar.

Ett avtal har under hösten tecknats mellan förvaltningens äldreomsorg och företaget Medhelp för sjuk- och friskrapportering.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Frisknärvaro (alla nämnder)	31 %	30 %	39 %	2009
● Medarbetarindex (alla nämnder)	62	59	60	2009

Kommentar:

Nöjd-Medarbetar-Index steg från 56 % 2008 till 62 % i 2009 års mätning. Jämfört med resultaten från 2008 har NMI ökat för alla verksamhetsområden utom gemensam administration och omsorg för funktionshindrade. Största höjningen har skett inom äldreomsorgen. Samma siffror för hela staden var 2008 59 % och 2009 62 %. Förvaltningen har nu samma NMI som staden. Största höjningarna har skett inom frågeområdena trivsel och hälsa. Anledningar till förbättringar inom dessa områden anges bl a vara bättre möjligheter till friskvård, aktivt hälsoarbete på arbetsplatsen och att fler är positiva till förvaltningen som arbetsgivare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Sjukfrånvaro (alla nämnder)	7,9 %	8 %	6,5 %	Årsredovisning 2009

Kommentar:

Sjukfrånvaron under 2009 uppgick till 7,9 % jämfört med 9,3 % under 2008, d v s en minskning med 1,4 %. Nämndens årsmål om max 8,0 % är därmed uppfyllt. För samtliga stadsdelsförvaltningar var genomsnittet för 2009 8,3 % och 2008 9,6 %. Östermalm har därmed lägre sjukfrånvaro än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En satsning på kompetensutveckling för chefer inom äldreomsorgen ska genomföras	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Samtliga chefer inom äldreomsorgen har erhållit ledarskapsutbildning de senaste åren. Under 2009 har kompletterande utbildning givits i arbetsmiljö, medarbetarsamtal och rehabiliteringsarbetet.

☒ Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Under hösten 2009 tecknades ett avtal med Medhelp för sjuk- och friskrapportering inom äldreomsorgen där kontakt sker första dagen. Samtliga cheferna uppmanas att se till att kontakt tas första sjukdagen

NÄMNDMÅL:

Den totala sjukfrånvaron, omräknat till heltidsanställningar, ska minska 2009 jämfört med 2008.

● Uppfylls helt

Den procentuella sjukfrånvaron har sjunkit under 2009 trots entreprenadövergångar, som erfarenhetsmässigt brukar innebära att personal med hög sjukfrånvaro väljer att stanna kvar i förvaltningens tjänst. Sjukfrånvaron omräknat till heltidsanställningar har minskat stort. Sjukfrånvaron i Östermalms stadsdelsförvaltning ligger numera under genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna. För att ytterligare minska sjukfrånvaron fortsätter förvaltningen arbetet med att säkerställa en samordning av förvaltningens aktiviteter och införa tydliga och gemensamma rutiner i rehabiliteringsarbetet. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenheten, företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer. Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och ha aktiv kontakt vid nya sjukfall. Cheferna ska vara väl förtrogna med rehabiliteringsprocessen och arbeta i enlighet med den. Varje enhet ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. För varje arbetsplats ska det finnas skriftliga och

väl kända rutiner vid sjukdom. Förvaltningen har utökat friskvårdsinsatserna och friskvårdspolicyn vilket ska vara välkänt bland medarbetarna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Fortsätta pågående projekt med syfte att minska sjukfrånvaron.	2008-01-01	2009-12-31	
☒ Friskvård på arbetstid med max en timme i veckan om arbetet så tillåter.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Fördjupa samarbetet med företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer och andra aktörer för att minska sjukfrånvaron.	2009-01-01	2009-12-31	
☒ Införa regler för rökfri arbetstid för samtlig personal.	2009-01-01	2009-12-31	
☐ Kvalitetssäkra rekryteringsarbetet.	2009-01-01	2009-12-31	Avvikelse
Kommentar: Berörda chefer har fått utbildning i nya rekryteringsverktyget. Diskussion har förts med företagshälsovården om nyanställningsundersökning innan anställning men inga beslut togs under året.			
☒ Tidigt ingripande och aktiv kontakt vid nya sjukfall.	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Stadsdelsnämndens verksamhet bedrivs effektivt inom av Kommunfullmäktige tilldelad budget och visar för 2009 på ett överskott.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.1 Budgeten ska vara i balans**

● Uppfylls helt

I likhet med 2008 redovisar nämnden ett överskott för 2009, som till allra största delen härrör från det största verksamhetsområdet, äldreomsorgen. Tendensen syntes redan i slutet av 2007 och har hållit i sig.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter □ tekniska justeringar (alla nämnder)		100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Måluppfyllelse för indikatorn kommer att registreras av stadsledningskontoret efter bokslut				
Nämndens budgetföljsamhet före ● tekniska justeringar (alla nämnder)	97,7 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

NÄMNDMÅL:**Stadsdelens budget ska vara i balans**

● Uppfylls helt

Stadsdelens budget är i god balans. Se följande avsnitt.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Administration	32,1	31,8	30,3	1,5	1,5
Äldreomsorg	706,4	760,7	749,5	11,2	6,0
Barn och Ungdom	208,7	231,0	226,7	4,3	1,4
Socialtjänst	241,0	248,2	249,3	-1,1	-1,1
Stadsmiljö	19,3	14,9	17,8	-2,9	-2,9
varav avskrivningar	0,7	1,4	1,3	0,1	0,1
varav internräntor	0,7	1,4	1,0	0,4	0,3
Summa	1 207,6	1 286,6	1 273,7	13,0	4,9
Intäkter					
Administration	2,0	1,0	1,4	0,4	0,4
Äldreomsorg	85,5	82,7	94,0	11,3	11,3
Barn och Ungdom	19,5	18,8	22,2	3,4	3,4
Socialtjänst	56,3	55,3	52,7	-2,6	-2,6
Stadsmiljö	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	164,7	157,8	170,4	12,5	12,5
Netto					
Administration	30,1	30,8	28,9	1,9	1,9
Äldreomsorg	620,9	678,0	655,5	22,5	17,3
Barn och Ungdom	189,2	212,2	204,5	7,7	4,8
Socialtjänst	184,7	192,9	196,6	-3,7	-3,7
Stadsmiljö	18,1	14,9	17,8	-2,9	-2,9
Summa	1 042,9	1 128,8	1 103,3	25,5	17,4

Nämndens budget har sedan verksamhetsplanen justerats under året från netto 1 113,7 mnkr till netto 1 128,8 mnkr, huvudsakligen pga prestationsökningar inom förskola och funktionshinder. Nämndens driftbudget för året uppgår till 1 286,6 mnkr för kostnader och 157,8 mnkr för intäkter, netto 1 128,8 mnkr. Utfallet för kostnader uppgår till 1 273,7 mnkr och för intäkter 170,4 mnkr, netto 1 103,3 mnkr. Avvikelsen är +25,5 mnkr innan man tar hänsyn till resultatenheternas resultat för året. Med hänsyn till resultatdispositionerna kvarstår ett överskott för året om 17,4 mnkr. Resultatenheterna inom Förskola ökade fonderna med 2,9 mnkr och vid ingången till år 2010 har enheterna 10,3 mnkr i sina fonder. Resultatenheten Rio Servicehus gjorde ett överskott om 0,9 mnkr för året och går därmed in med 0,7 mnkr till verksamhetsåret 2010 då de tidigare hade ett

underskott om 0,2 mnkr i fonden. Hemtjänsten avvecklas som resultatenheter och medför en negativ fond om -0,5 mnkr att täcka av programområdet 2010.

För Investeringar har förvaltningen haft ett budgetutrymme om 10,5 mnkr varav 5,0 mnkr avsett investeringar, Parkmiljö. Under året har i Parker 4,3 mnkr investerats medan övriga investeringar i verksamheten uppgår till 0,5 mnkr. Inte utnyttjade investeringsmedel för Parkmiljö, 0,7 mnkr, begärs ombudgerade till 2010.

Redan i den första månadsprognosen redovisades ett överskott för året. Prognosen i februari var +19,8 mnkr. I samband med tertialrapport 1 prognostiserades +24,8 mnkr och i tertialrapport 2 +29,1 mnkr. I de senare månadsprognoserna för året minskade det prognostiserade överskottet. Under årets sista månader ökade kostnaderna för entreprenadköp inom äldreomsorgen samtidigt som förvaltningen fick kostnader för personal som valde att inte gå över till Attendo vid verksamhetsövergången för Rio vård- och omsorgsboende. Förvaltningen gjorde i december utköp av personal där kostnaden uppgick till 3,0 mnkr. I december fattades också beslut i nämnden om ytterligare underhållsåtgärder inom parkmiljö 2,0 mnkr. Sammantaget gjorde detta att årets utfall blev något lägre än prognostiserat.

Huvuddelen av överskottet ligger inom den budgetmässigt största verksamheten, äldreomsorgen. Överskottet var stort även 2008 för äldreomsorgen. Kostnadsökningen till 2009 beror dels på prisökningar inom stadens valfrihetssystem, löneökningar samt viss volymökning inom hemtjänsten.

Nämnden har under året beslutat om extra medel för eftersatt underhåll inom stadsmiljö om sammanlagt 3,4 mnkr vilket motsvarar redovisat överskridande mot budget inom programområdet. Socialtjänsten redovisar underskott om 3,7 mnkr. Underskottet beror dels på kostnader för den kommunövergripande verksamheten Bryggan för hemlösa om 2,6 mnkr som förvaltningen avstod från av centrala medel pga den goda ekonomin. Därutöver redovisas högre kostnader än budgeterat för försörjningsstöd om 1,9 mnkr. Barn och Ungdom redovisar överskott om 4,8 mnkr efter resultatdisposition till 2010. Resultatenheterna har totalt sett ökat sina resultatfonder under året med 3,8 mnkr och går därmed in i det nya året med ett bra utgångsläge.

Nämnd och Förvaltningsadministration

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Nämnd	32,1	31,8	30,3	1,5	1,5
Särskilda satsningar				0,0	0,0
Summa kostnader	32,1	31,8	30,3	1,5	1,5
Intäkter					
Nämnd	2,0	1,0	1,4	0,4	0,4
Särskilda satsningar				0,0	0,0
Summa intäkter	2,0	1,0	1,4	0,4	0,4
Netto	30,1	30,8	28,9	1,9	1,9

För Nämnd och Förvaltningsadministration redovisas ett nettoöverskott om 1,9 mnkr. Kostnaderna uppgick till 30,3 mnkr och intäkterna till 1,4 mnkr.

Utfall jämfört med prognoser under året

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	1,0	1,5	1,9

Utfallet överensstämmer bättre med de sena månadsprognoserna.

Kostnads- och intäktsutveckling

Personalkostnaderna uppgick till 14,8 mnkr. Motsvarande för 2008 var 15,0 mnkr.

Äldreomsorg

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse efter 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Programområde övergripande	5,8	4,6	6,1	-1,5	-1,5
Biståndsbedömning	17,4	19,9	22,3	-2,4	-2,4
Vård- och omsorgsboende	463,5	504,5	471,2	33,3	33,3
Servicehus	33,9	37,8	37,3	0,5	-0,3
Hemtjänst	168,1	177,5	191,0	-13,5	-17,9
Dagvård	12,7	13,1	12,3	0,8	0,8
Övrig vård o service	5,0	3,3	1,5	1,8	1,8
Projekt			7,8	-7,8	-7,8
Summa kostnader	706,4	760,7	749,5	11,2	6,0
Intäkter					
Programområde övergripande	0,6			0,0	0,0
Vård- och omsorgsboende	67,2	65,0	66,1	1,1	1,1
Servicehus	4,3	4,4	6,3	1,9	1,9
Hemtjänst	12,8	13,0	13,3	0,3	0,3
Dagvård	0,6	0,3	0,5	0,2	0,2
Övrig vård och service	0,0			0,0	0,0
Projekt			7,8	7,8	7,8
Summa intäkter	85,5	82,7	94,0	11,3	11,3
Netto	620,9	678,0	655,5	22,5	17,3

Utfall jämfört med budget

Äldreomsorgen redovisar ett överskott om 17,3 mnkr efter resultatdisposition. Bruttokostnaderna uppgår för året till 749,5 mnkr, ett överskott om 11,2 mnkr och intäkterna till 94,0 mnkr ett överskott om 11,3 mnkr. Exklusive kostnader och intäkter för tillfälliga projekt är överskottet på kostnadssidan 19,0 mnkr vilket är 2,5 % av kostnadsbudgeten 760,7 mnkr. Kostnaderna uppgår till 741,7 mnkr och intäkterna till 86,2 mnkr exklusive projekt. Främsta orsaken till överskottet är att kostnaderna för vård- och omsorgsboende är något lägre än budgeterat. Däremot är kostnaderna för hemtjänst högre än budgeterat med 13,2 mnkr. Orsaken är dels att förvaltningen medvetet satsat på att med hemtjänst förebygga behov av vård- och omsorgsboende, dels att efterfrågan på hemtjänst har ökat under året. Dessutom har förvaltningens utförarenheter haft svårigheter att anpassa verksamheten till den minskade efterfrågan på kommunal omsorg då andelen som har efterfrågat hemtjänst i privat regi har öka från 42,3 % i januari till 48,8 % december 2009.

Det goda ekonomiska läget inom äldreomsorgen har möjliggjort att förvaltningen har kunnat satsa på extra resurser under året. De extra satsningarna kommenteras under respektive rubrik.

Vård- och omsorgsboende

För vård- och omsorgsboendena redovisas ett nettoöverskott om 34,5 mnkr.

	2007	2008	VP2009	dec2009
Antal platser				
vård och omsorgs- boende	806	742	722	714

Som framgår av ovanstående tabell så har antalet platser i vård- och omsorgsboendena minskat mellan åren 2007 och 2009. Antalet platser med heldygnsoomsorg planerades i budget 2009 till 722. (Under 2009 har antalet boende minskat från 721 platser i genomsnitt under första kvartalet till i genomsnitt 714 platser under fjärde kvartalet.) Genomsnittet för hela året har varit 717 platser vilket är en minskning med 5 platser jämfört med de planerade 722 platserna.

Den minskade efterfrågan på vård- och omsorgsplatser beror till största delen på att antalet personer som är 80 år eller äldre i stadsdelen fortsätter att minska markant.

Servicehus

Nettokostnaden för servicehus är 2,4 mnkr lägre än budgeterat. Främsta orsaken till överskottet är att ett antal servicehus i staden har avvecklats och omstrukturerats till seniorboenden. Bor man på seniorboende tillhör man den stadsdel där boendet ligger. Det har fått till följd att de boenden som har valt att fortsätta bo i seniorboendena i andra stadsdelar inte längre påverkar Östermalms stadsdel med en kostnad. Därmed har förvaltningen minskat antalet personer som är boende i servicehus.

Rio servicehus redovisar ett överskott om 0,9 mnkr. Den främsta orsaken till överskottet är att en omfördelning av bemanningen på servicehuset har medfört lägre personalkostnader samt minskade kostnader för inhyrd personal.

Hemtjänst

Hemtjänsten redovisar ett nettounderskott om 13,2 mnkr. Underskottet kan förklaras med att antalet biståndsbedömda ärenden under året varit fler än budgeterat. År 2008 var antalet platser inom hemtjänsten i snitt 1413. Motsvarande för 2009 var 1446. Antalet personer med hemtjänst i ordinärt boende har ökat jämfört med 2008 samtidigt som platserna på vård- och omsorgsboenden minskat.

Utvecklingen under året har varit att andelen som väljer privat hemtjänst har ökat, i december var andelen privat hemtjänst 48,8 % jämfört med 42,3 % i januari 2009. Såväl andel som antal platser i kommunal regi har minskat. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har haft svårigheter med att anpassa verksamheten och bemanning till minskat antal ärenden.

Antal ärenden i snitt per månad hemtjänst 2009

	Antal ärenden		totalt antal ärenden	Andel ärenden	
	kommunal	privat		kommunal	privat
jan	832	609	1 441	57,7%	42,3%
feb	818	619	1 437	56,9%	43,1%
mar	819	643	1 462	56,0%	44,0%
apr	787	667	1 454	54,1%	45,9%
maj	785	661	1 446	54,3%	45,7%
jun	778	664	1 442	54,0%	46,0%
jul	774	677	1 451	53,3%	46,7%
aug	761	682	1 443	52,7%	47,3%
sep	747	696	1 443	51,8%	48,2%
okt	750	696	1 446	51,9%	48,1%
nov	750	697	1 447	51,8%	48,2%
dec	741	705	1 446	51,2%	48,8%

Under året har grundutbildning av vårdpersonal genomförts samt utbildning i rehabiliterande arbetssätt. För att den ordinarie personalen ska kunna delta i utbildningarna har vikarier anställts.

Under året har införandet av ParaGå påbörjats. ParaGå är ett IT-baserat verktyg för omsorgspersonalen inom hemtjänsten. De kostnader som kan hänföras till införandet av ParaGå är personalkostnader och kostnader för förbrukningsinventarier såsom digitalpennor, dockningsstationer, laddningskit, specialblanketter. Inköpen av inventarierna har gjorts under senare delen av hösten.

Dagvård

Ett nettoöverskott om 1,0 mnkr redovisas inom verksamheten dagvård. Överskottet beror i huvudsak på att antalet platser med biståndsbeslut inom dagverksamhet har minskat. Valfrihet inom dagverksamheten infördes 1 juli.

Under året har extra resurser riktats till äldre personer med psykisk ohälsa, äldreomsorgen har bidragit med 0,5 mnkr till Lotsen – annex.

Övrig vård och service

Övrig vård och service visar ett överskott om 1,8 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på att kostnaderna för utskrivningsklara från geriatrisk klinik är lägre än budgeterat samt att inrättandet av en äldrepedagog ej har genomförts.

Utfall jämfört med prognoser under året

Nettoavvikelser i tertialrapporter och bokslut

Mnkr	Tertial1	Tertial2	Bokslut
Totalt	28,0	30,0	17,3

I årets sena månadsprognoserna sänktes årutfallet. I november prognostiserades 24,8 mnkr. Högre kostnader för övertalighet, utköp av personal och inköp av datapennor till hemtjänsten i december gjorde att utfallet blev lägre.

Äldreomsorgen har under årets tertialrapporter prognostiserat ett överskott. Dock har det prognostiserade överskottet under det senare halvåret sjunkit till följd av att allt fler extra satsningar har genomförts under hösten. Dessutom tillkom kostnader om cirka 3 mnkr för utköp av personal under december samt 1,0 mnkr för förbrukningsinventarier för införandet av ParaGå. Förvaltningen hade under året planerat att inköp för införandet av ParaGå skulle betraktas som investering. Men då det under senare delen av hösten framkom att datapennorna som används sannolikt har en förbrukningsperiod mindre än 3 år så är de att betrakta som driftskostnader.

Kostnads- och intäktsutveckling

Under 2009 har nettokostnaderna för äldreomsorgen ökat med 34,2 mnkr jämfört med år 2008. Ökningen har främst uppkommit inom verksamheten vård- och omsorgsboenden och hemtjänst. Att kostnaderna har ökat för vård- och omsorgsboende trots att antalet platser har minskat beror på att priset räknades upp med ca 6 % till 2009. Även för hemtjänsten gjordes prisreglering inför 2009 med 5 %.

Verksamheten servicehus uppvisar ökade nettokostnader mellan åren om 1,4 mnkr. Kostnadsökningen kan förklaras av att även verksamheten servicehus har haft en prisökning om 5 % för hemtjänstinsatserna samt att boenden på servicehuset.

Bruttointäkterna för år 2009 har ökat med 4,8 mnkr jämfört med år 2008.

De externa intäkterna har under året ökat för Rio servicehus med 1,9 mnkr. Det förklaras av att servicehuset har sålt fler externa platser bl a till Norrmalms stadsdelsförvaltning jämfört med tidigare år. Under året stängdes Vädurens servicehus vid Norrmalms stadsdel varvid ett flertal av de boendena valde att istället bo på Rio Servicehus.

Personalkostnaderna uppgick till 187,7 mnkr under 2009 vilket är en kostnadsminskning med 54,4 mnkr jämfört med 2008 (242,1 mnkr). Arbetad tid omvandlad till antalet årsarbetare uppgick till 439,3 årsarbetare jämfört med 572,7 under år 2008. Den främsta orsaken till kostnadsminskningen är att två av förvaltningens vård- och omsorgsboenden, Dianagården och Kattrumpstullen, upphandlades under 2008 samt Rio vård och omsorgsboende från 1 november i år. Avtalsrörelsen var 3,0 % för anställda med Kommunals avtal och 3,0 % för övriga anställda.

Barn och Ungdom

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Förskola	199,9	218,9	216,4	2,5	-0,4
Kultur och föreningsverksamhet	8,8	12,1	10,3	1,8	1,8
Summa kostnader	208,7	231,0	226,7	4,3	1,4
Intäkter					
Förskola	18,9	18,5	21,8	3,3	3,3
Fritid	0,6	0,3	0,4	0,1	0,1
Summa intäkter	19,5	18,8	22,2	3,4	3,4
Netto	189,2	212,2	204,5	7,7	4,8

Utfall jämfört med budget

Programområdet Barn och Ungdom redovisar ett överskott för året om 4,8 mnkr efter resultatdisposition. Bruttokostnaderna för året uppgick till 226,7 mnkr ett överskott om 4,3 mnkr. Intäkterna uppgick till 22,2 mnkr ett överskott om 3,4 mnkr. Resultatenheternas resultatfonder ökade med 2,9 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på att kompensation för dyra förskolelokaler redan budgeterats, ökade prestationer inom förskoleverksamheten samt överskott för kulturverksamheten.

Utfall jämfört med prognoser under året

Mnkr	Tertial 1	Tertial 2	Bokslut
Totalt	+3,0	+3,5	+4,8

I månadsprognoserna efter tertialrapport 2 aviserades att prognosen såg något bättre ut än i T2 vilket överensstämmer bättre med bokslutet.

Kostnads- och Intäktsutveckling

Totalt för programområdet barn och ungdom har bruttokostnaderna ökat med 8,6 % eller 18 mnkr i jämförelse med 2008 och intäkterna har ökat med 13,8 % eller 2,7 mnkr. Bruttokostnaderna består i huvudsak av personalkostnader med cirka 70 % och lokalkostnader med cirka 17 % och kostnadsökningen i år består huvudsakligen av högre personalkostnader men även högre kostnader för entreprenader/ köp av verksamhet.

Sett till enbart förskoleverksamheten har kostnaderna ökat med 8,3 % eller 16,5 mnkr. Ökningen avser huvudsakligen ökade personalkostnader samt kostnader för entreprenader och köp av verksamhet. Intäkterna för föräldraavgifter inom barnomsorgen har ökat med 4,4 % från 16,0 mnkr 2008 till 16,7 mnkr 2009. Därutöver har stadsdelen fått stimulansbidrag om 1,6 mnkr för omstruktureringskostnader vid start av nya avdelningar på Sandhamnsgatan.

Antalet barn i förskoleverksamhet ökade i snitt för året från 1672 st. år 2008 till 1705 st. 2009, en ökning med 2 %. Det är efterfrågan på platser inom den reguljära förskoleverksamheten som ökat. Vid höstavläsningen omfattades 2849 barn i stadsdelen av förskoleverksamhet varav 57,4% gick i kommunal verksamhet. Ökningen har varit större inom enskild verksamhet jämfört med motsvarande tidpunkt 2008 (ökning 1 % kommunal/12 % enskild). Efterfrågan på platser inom flerfamiljssystem/familjedaghem har sjunkit. Från att under 2008 varit 13 barn i verksamheten sjönk barnantalet till 10 st i mars 2009 och under hösten 2009 var det ingen efterfrågan. Även barnantalet inom den allmänna förskolan har i jämförelse med 2008 sjunkit från 13 st till 8 st under hösten 2009. Barn från andra kommuner har varit i stort sett oförändrat 2009 mot 2008 (9st resp 10st).

Förskoleschablonen höjdes till 2009 med 2,5 %. Av schablonen utgör 77 % förskolepeng och resterade del administrations- och hyreskostnader.

Personalkostnaderna inom förskolan uppgick till 150,8 mnkr vilket är en ökning med 7,3 % mot 2008 (140,6 mnkr). Arbetad tid omräknat till helårsarbetare ökade med 2,6 % eller 18,4 anställningar. Avtalsrörelsen innebar löneökningar om ca 3,8 %.

Hyreskostnaderna uppgick i år till 31,6 mnkr mot 31,3 mnkr för 2008. Under året har vissa upprustningar av förskolelokalerna gjorts, att nämna är förskolan Filosofen där underhållsarbeten på gården gjorts till en kostnad om ca 1,5 mnkr. För att möta det ökade barnantalet inom förskolan, speciellt på Gärdet, påbörjades under hösten en ny förskola på Sandhamnsgatan om två avdelningar som beräknas stå färdig i februari 2010.

<i>Kostnadsutveckling per barn exkl fördelad nämnd och förvaltningsadm.</i>		
Verksamhet	2008	2009
Nettokostnad, kr per barn	109 008	114 680
Hyreskostnad netto, kr per barn	19 025	18 622
Antal barn per anställd	5,2	4,4

Nettokostnaden per barn har ökat med 5,2 % från 2008 medan lokalkostnaden per barn minskat med 2,1 %. Nettokostnadsökningen per barn beror huvudsakligen på ökad personalitet dvs fler anställda per barn, samt effekter av lönerörelsen.

Hyreskostnadsminskningen per barn beror på flexibelt arbete med barngrupperna med ökande barnantal och innevarande lokalbestånd.

Fritid och kultur

Inom fritid och kultur har under året satsats på ytterligare en fritidsverksamhet, Tessinparkens fritidsgård med kvällsverksamhet för ungdomar där kostnader för året uppgick till 0,4 mnkr av budgeterade 0,5 mnkr. Ytterligare satsning med särskild inriktning på tillsyns- och preventionsarbetet har gjorts med 0,5 fältassistent. För att möta den oro som ungdomars ökande missbruk av alkohol, tobak och droger väcker startades även projekt FUSSION för att förändra ungdomars, och även deras föräldrars attityd till detta. Kostnaden för projektet uppgick till 230 tkr för året.

För kulturverksamhet har förskolorna tilldelats kulturbidrag motsvarande 500 kr per barn, totalt 0,8 mnkr därutöver har 0,3 mnkr bokförts på kulturaktiviteter inom äldreomsorg, socialtjänst och övergripande arrangemang för barn och ungdom.

Socialtjänst

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Staben	2,3	1,4	1,6	-0,2	-0,2
Familjeenheten	34,9	33,9	32,1	1,8	1,8
Vuxenenheten	17,3	14,2	16,9	-2,7	-2,7
Socialpsykiatri	33,7	33,5	32,4	1,1	1,1
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	117,8	129,9	129,3	0,6	0,6
Flyktingmottagande	0,1	0,2	0,0	0,2	0,2
Försörjningsstöd	31,5	33,4	34,2	-0,8	-0,8
Arbetsmarknadsåtgärder	3,4	1,7	2,8	-1,1	-1,1
Summa kostnader	241,0	248,2	249,3	-1,1	-1,1
Intäkter					
Staben	0,0			0,0	0,0
Familjeenheten	6,6	6,3	7,1	0,8	0,8
Vuxenenheten	2,9	1,5	1,3	-0,2	-0,2
Socialpsykiatri	4,7	5,7	4,2	-1,5	-1,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	25,8	26,0	24,5	-1,5	-1,5
Flyktingmottagande	0,1			0,0	0,0
Försörjningsstöd	14,7	15,8	14,6	-1,2	-1,2
Arbetsmarknadsåtgärder	1,5		1,0	1,0	1,0
Summa intäkter	56,3	55,3	52,7	-2,6	-2,6
Netto	184,7	192,9	196,6	-3,7	-3,7

Utfall jämfört med budget

Under verksamhetsområde Socialtjänst redovisas all socialtjänstverksamhet utom äldreomsorg. Socialtjänsten redovisar för 2009 ett nettounderskott om 3,7 mnkr. Kostnader uppgår till 249,3 mnkr, intäkterna till 52,7 mnkr. Inom Socialtjänsten redovisas även kostnader och intäkter för statligt finansierade anställningar inom nämndens samtliga programområden, nettokostnaden för dessa är 0,2 mnkr. Enheterna inom individ- och familjeomsorg redovisar ett nettounderskott om 0,7 mnkr, enheten för personer med funktionsnedsättning redovisar ett nettounderskott om 0,9 mnkr, försörjningsstödsenheten

inklusive arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagande redovisar ett nettounderskott om 1,9 mnkr. I nettounderskottet totalt finns förbättringsåtgärder och inköp av möbler mm till en kostnad av 0,9 mnkr. Åtgärderna har möjliggjorts genom förvaltningens totalt sett goda ekonomi.

Familjeenhetens nettoöverskott uppgår till 2,6 mnkr. Årets överskott kan till största delen förklaras med färre placeringar på HVB-hem än budgeterat.

		2007	2008	2009
HVB-hem inkl § 12	Antal vård dygn	1821	2648	915
	Nettokostnad (tkr)	6081	6499	2328

Vuxenenhetens nettounderskott uppgår till 3,0 mnkr. Den största enskilda förklaringen till underskottet är de 2,6 mnkr som avser kostnader för Bryggan, dagverksamhet för hemlösa som drivs i Convictus regi. Stadsdelsnämnden har valt att inte ansöka om extra medel för Bryggan 2009, detta på grund av det gynnsamma budgetläget.

		2007	2008	2009
HVB vuxna	Antal vård dygn	1039	903	639
	Nettokostnad (tkr)	1920	1468	697

Socialpsykiatrins nettounderskott är 0,3 mnkr. Beloppet avser 0,3 mnkr förbättringsåtgärder som möjliggjorts genom förvaltningens totalt sett goda ekonomi.

		2007	2008	2009
Hem för vård eller boende, VB	Antal vård dygn	8169	6082	6483
	Nettokostnad (tkr)	8950	7458	7486

Enheten för personer med funktionsnedsättning redovisar ett nettounderskott om 0,9 mnkr. Prestationsmätningen i augusti medförde att stadsdelen erhöll ytterligare 8,1 mnkr. Efter det har antalet externa placeringar har ökat, framförallt när det gäller personer med daglig verksamhet men även när det gäller personer med öppna insatser. Samtidigt har intäkterna minskat, framförallt genom att flera personer med LASS-ersättning övergått till privata utförare. 1 juli infördes ett valfrihetssystem för boende, daglig verksamhet och korttidsboende. Det nya systemet har inte medfört några stora skillnader i kostnaderna för 2009.

		2007	2008	2009
Gruppboende	Antal vård dygn	11455	13110	14828
	Nettokostnad (tkr)	22204	24150	27990
Daglig verksamhet	Antal vård dygn	17825	16913	20493
	Nettokostnad (tkr)	14311	13866	15278
LASS-assistans (inkl LASS äldre)	Antal utförda timmar	94147	97231	88530
	Bruttokostnad (tkr)	24184	24805	24695
LASS 20 första timmar	Bruttokostnad (tkr)	15546	16635	21706

Försörjningsstödsenheten redovisar ett nettounderskott om 1,9 mnkr. De ökade kostnaderna beror på att antalet bidragshushåll har ökat från 143 i november 2008 till 162 i november 2009. Bidraget storlek per familj har ökat från 7099 till 7354 för samma period. Inom enheten för försörjningsstöd har ett aktivt arbete bedrivits i syfte att motverka den ökning av försörjningsstöd som förväntats med anledning av den ökande arbetslösheten. Försörjningsstödet ökade från 1,0 mnkr i januari till 1,2 mnkr i augusti. Under de resterande månaderna skedde ingen ytterligare ökning, vilket stämmer med prognosen i tertialrapport 2.

Försörjningsstöd jämförelse med tidigare år

		Nov 2007	Nov 2008	Nov 2009
Försörjningsstöd	Antal bidragshushåll	138	143	162
	Bidrag per hushåll	6 463	7099	7354

Försörjningsstödet utveckling 2009

	Bidrag, mnkr	Antal hushåll	Bidrag per hushåll
Januari	1 030	150	6 867
Februari	1 001	140	7 150
Mars	1 234	162	7 616
April	1 088	159	6 841
Maj	1 146	161	7 118
Juni	1 139	157	7 255
Juli	1 121	169	6 634
Augusti	1 229	165	7 446
September	1 223	165	7 410
Oktober	1 255	158	7 942
November	1 191	162	7 354

Utfall jämfört med prognoser

Nettoavvikelser i tertialrapporter och bokslut

Mnkr	Tertial1	Tertial2	Bokslut
Staben	0,0	-0,1	-0,1
Individ och familj	-3,0	-1,7	-0,7
Funktionshinder	-4,4	0,3	-1,0
Försörjn.stöd/	4,5	-3,0	-1,9
Arb.markn.åtg			
Totalt	-3,1	-4,5	-3,7

Inom individ- och familjeomsorgen har de externa placeringarna minskat under senare delen av året, framförallt inom familjeenheten. I bokslutets siffra ligger vuxenenhetens överskridande på 2,6 mnkr avseende dagverksamheten Bryggan. Inom omsorgen om funktionsnedsatta har de externa placeringarna ökat under slutet av året. Dessutom har intäkterna minskat på grund av att flera personer med LASS-ersättning övergått till privata utförare. Försörjningsstödet har inte ökat i den takt som man befarade vid årets början.

Under hösten har enheterna gjort vissa upprustningar i lokalerna samt köpt möbler och datorer mm. Dessa åtgärder möjliggjordes genom förvaltningens totalt sett goda ekonomi och uppgick till ca 0,9 mnkr.

Kostnads- och intäktsutveckling

Socialtjänstens nettokostnader har under året ökat med 12,6 mnkr eller 6 % jämfört med 2008. De totala kostnaderna har ökat med 9,3 och intäkterna minskat med 3,3 mnkr.

Familjeenhetens nettokostnader är 3,4 mnkr lägre än 2008, vilket till största delen beror på minskat antal placeringar på HVB-hem under hösten. Vuxenenhetens nettoutfall är 1,3 mnkr högre än under 2008. Socialpsykiatriens nettokostnader understiger 2008 års nettokostnader med 0,8 mnkr. Området omsorg om personer med funktionsnedsättning visar en ökning av nettokostnaderna på 12,8 mnkr. Ökningen består dels av ökade kostnader med 11,4 mnkr, dels av minskade intäkter med 1,4. Nettokostnaderna inom försörjningsstödsenheten har ökat med 3,3 mnkr.

Socialtjänstens lokalkostnader netto har ökat med 0,1 mnkr i förhållande till 2008.

Personalkostnaderna uppgick under året till 93,7 mnkr vilket är en minskning från 2008 med 9,4 mnkr eller 9,1 procent. Antalet helårsbefattningar minskade med 31 i förhållande till 2008. Den stora minskningen finns inom enheten för omsorg om personer med funktionsnedsättning, framförallt inom gruppbostad och daglig verksamhet där fyra av fem enheter vid Gärdets gruppbostad gick över på entreprenad vid slutet av 2008. Under året har ett antal personer med LASS-ersättning bytt från kommunal till privat utförare vilket gjort att antalet anställda minskat inom utförarenheten för omsorg om personer med funktionsnedsättning. En minskning finns även inom socialpsykiatri där dagverksamheten Lotsen övergått i annan regi.

Årets lönerörelse gav 3,8 % inom Kommunals avtalsområde och något lägre inom övriga avtalsområden.

Under 2009 har inga enheter inom socialtjänsten lagts ut på entreprenad. Från november 2008 lades 4 avdelningar på Gärdets gruppbostad ut på entreprenad. Den totala kostnaden för Gärdets gruppbostad 2009 var 17,7 mnkr, vilket är 2 mnkr högre än under 2008.

Intäkterna har minskat med 3,3 mnkr i förhållande till 2008.

Parkmiljö

Mnkr	Utfall 2008	Budget 2009	Utfall 2009	Avvikelse 2009	Avvikelse efter resultat- disposition
Kostnader					
Stadsplanering	0,0			0,0	0,0
Gator och parkskötsel	17,4	12,1	15,5	-3,4	-3,4
avskrivningar	1,0	1,4	1,3	0,1	0,1
internräntor	0,9	1,4	1,0	0,4	0,4
Summa kostnader	19,3	14,9	17,8	-2,9	-2,9
Intäkter					
Gator och parker	1,2			0,0	0,0
Summa intäkter	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	18,1	14,9	17,8	-2,9	-2,9

Parkmiljö redovisar ett nettounderskott om 2,9 mnkr. Kostnaden för Gatu- och parkskötsel uppgick till 15,5 mnkr, ett underskott om 3,4 mnkr medan räntor och avskrivningar uppgick till 2,3 mnkr ett överskott om 0,5 mnkr. Driftbudgeten för 2009 uppgick till 12,1 mnkr för Östermalm. Drift och underhåll omfattar bland annat parkentreprenad, blomsterprogram, upprustning av lekplatser, drift- och kontrollprogram för plaskdammar och badplatser, trädvård, underhåll av parkvägar, bänkar, papperskorgar samt parkunderhåll och renoveringar av planteringar, röjningsåtgärder samt återkommande revidering av stadsdelsnämndens parkplan. För Östermalm avsattes extra medel i tertialrapport 2 och vid nämndsammanträdet den 17 december med tillsammans 3,4 mnkr.

Delar av stadsdelens parkvägnät har rustats upp. Livryttarstigens smågatsten har lagts om. Nytt gruslager har lagts i mittstråket på Valhallavägen mellan Sturegatan och Värtavägen. På Karlavägen har träkistor anlagts för att dränera vattensamlingar från parkvägen. Arbetet med att rusta upp grusytor på Strandvägen har påbörjats. Hundrastgården i Humlegården har fått ny grusbeläggning.

Av parkdriftbudgeten består 90 % av upphandlade entreprenader och konsulter. 5 % av budgeten är uppdrag inom stadsmiljöfrågor och 5 % administration.

Resultatenheter

Från 2008 har resultatenheterna i resultatfonden +2,5 mnkr, av detta avser 7,5 mnkr förskola och -5,0 mnkr äldreomsorg. I samband med verksamhetsberättelsen 2008 avvecklades Hemtjänstens resultatenheter Karlaplan samt Östermalmstorg. Underskott för dessa, som fördes över till 2009, uppgick till -4,8 mnkr och har täckts av nämndens driftsbudget 2009. För förskolorna har resultatfonden under året ökat med 2,9 mnkr och uppgår totalt till 10,3 mnkr.

Samtliga förskolor för med positiva resultat till 2010. Fem av sex förskoleenheter har ökat fonderna under året medan en har nyttjat av sin fond. En resultatenhet har nu maximala 10 % av sin bruttobudget i fond. För äldreomsorgen förs ett sammanlagt överskott om 0,3 mnkr över till 2010. Hemtjänstenheterna Karlaplan och Östermalmstorg omorganiserades fr o m 1 juni till en resultatenhet, Hemtjänst Östermalm. I enheten ingick dessutom fr o m 1 september den nystartade demensgruppen. Nämnden beslöt i samband med verksamhetsplan för 2010 att inte inrätta hemtjänsten som resultatenhet, på grund av en pågående omstrukturering med anledning av minskad efterfrågan. Därmed avvecklas enheten i samband med bokslut 2009 och resultatet förs enligt reglerna för ekonomisk förvaltning över till 2010 att då täckas inom driftbudgeten av nämnden. Resultatet för hemtjänsten som förs över till 2010 uppgår till -0,5 mnkr. Äldreomsorgens andra resultatenhet, Rio Servicehus, redovisar ett positivt resultat för året om 0,9 mnkr, vilket inklusive resultat från tidigare år om -0,2 mnkr innebär att enhetens fond totalt uppgår till 0,7 mnkr som förs över till 2010.

Analys av balansräkning

Årets resultat enligt balansräkningen innebär ett negativt eget kapital på 31,7 mnkr efter avsättning/ianspråktagande av resultatfond. En försämring av det egna kapitalet med 19,2 mnkr jämfört med 2008.

Resultatfonden har ökat med 8,1 mnkr och uppgår nu till 10,6 mnkr. 4,8 mkr av denna ökning avser resultatenheter inom äldreomsorgen som har upphört. Förutom detta har äldreomsorgen i år ökat sin andel av fonden under året med 0,4 mnkr och förskolorna har ökat sin andel av resultatfonden med 2,9 mnkr. Av fondens värde på 10,6 mnkr tillhör 10,3 mnkr förskolorna och resterande 0,3 mnkr tillhör äldreomsorgen.

Våra tillgångar i form av investeringar har minskat med 0,6 mnkr netto. Investeringarna under året har ökat med 0,7 mnkr och avskrivningarna har ökat med 1,3 mnkr.

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringarna som till största delen består av barn- och äldreomsorgsavgifter har minskat från 16,3 mnkr 2008 till 12,8 mnkr 2009. Förändringen beror till stor del på att hyresdebiteringen inom äldreomsorgen har lagts om från *Paraplyet* till nytt system s.k. *LOIS*.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader främst avseende hyror och övriga interimsfordringar har ökat med 2,6 mnkr. Ökningen beror främst på att hyresdebiteringen av äldreomsorgshyror som sker med eftersläpning i *LOIS*-systemet har bokats upp efter period 12.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulden har minskat med 6,5 mnkr. Av denna minskning avser 2,5 mnkr stadsintern handel och externa leverantörer 4,0 mnkr.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 20,4 mnkr.

Ökningen av externa vårdgivare påverkar kostnaderna. Det som tidigare redovisades som löner m.m. för verksamhet i egen regi återfinns numera som leverantörsfakturer och beroende på om de kommer innan det att period 12 stängs i bokföringen bokas de upp som leverantörsskulder på konto 25xx och kommer fakturan senare så bokas den upp

under konto 29xx. Detta gör att i år har vi en ökning för dessa leverantörsfakturor om 18,2 mnkr.

Detta förklarar även att uppbokningen av upplupna löner minskat med 1,7 mnkr till följd av att färre enheter i egen regi.

Ökning som återfinns under denna kontorubrik avser även uppbokning av externt finansierade projekt som i år ökat med 2,9 mnkr.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget för 2009 tilldelats 5,0 mnkr för investeringar i parker och grönområden. För årets investeringar har i Humlegården perennplanteringar anlagts utmed Engelbrectsgatan och förslag för upprustning av parkens sydöstra entré, i korsningen Humlegårdsgatan – Sturegatan har tagits fram. Under hösten fick bollplanen konstgräs. Tessinparkens södra entré mot Valhallavägen har byggts om med historisk anknytning och nya växtbäddar har anlagts för parkens rosplanteringar. I parkens norra del mellan Blanchegatan och Askrikegatan har en körsbärlund anlagts tillsammans med plantering av två stycken ekar och en hägg i syfte att stärka Nationalstadsparkens spridningskorridor. Mindre omfördelningar har skett mellan projekten under året. Upparbetade kostnader totalt för 2009 uppgår till 4,3 mnkr.

För att få kostnadseffektiva genomförandestapper för Humlegårdens södra entréparti föreslås resterande 0,7 mnkr av investeringsmedlen överföras till år 2010.

	Budget 2009	T2 2009	Utfall 2009
Humlegården	2,7	2,7	1,8
Tessinparken	2,0	2,0	2,2
Stureparken	0,3	0,3	0,3
Summa	5,0 mnkr	5,0 mnkr	4,3mnkr

Ombudgeteringar

Inom investeringsanslaget för Parkmiljö begärs 0,7 mnkr ombudgeterade avseende Humlegården.

Medel för lokaländamål

Under året har hemtjänstlokalen på Sandhamngatan 4 gjorts om till förskolelokal med två avdelningar. För ändamålet rekvirerade förvaltningen under hösten stimulansbidrag om 1,6 mnkr.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

◆ Uppfylls delvis

Organisation och bemanning ses kontinuerligt över för att uppnå effektiv resursanvändning. Osäkerhet gällande KF:s indikator "hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (äldreomsorg)" och att ingen enhet deltar i kvalitetsutmärkelsen innevarande år, gör att målet inte är helt uppfyllt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> ● Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder) 	3,2 %	3,2 %	tas fram 2009	2009
<ul style="list-style-type: none"> ■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder) 	0 st	1 st	45 st	2009
<p>Kommentar: Hedvig Eleonora förskolor, som i stadens brukarundersökning hade 100 % nöjda föräldrar, nominerades som tävlande i kvalitetsutmärkelsen. Arbetsprocessen inför nomineringen kom dock igång alltför sent och beskrivningarna kunde inte sammanställas i tid. Förskoleenheten kommer att anmälas till 2010 års kvalitetstävlan.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> ● Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola) 	16,76 %	17 %	tas fram 2009	2009
<ul style="list-style-type: none"> ● Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg) 	4,58 %	5 %	tas fram 2009	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna 	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

De administrativa kostnaderna ska fortsätta att vara låga och helst minska ytterligare

- Uppfylls helt

Administrationens andel av de totala kostnaderna överskrider inte målet på 3,2 % utan är fortsatt låga.

Synpunkter och klagomål

Barn och Ungdom

Inom förskoleverksamheten framförs synpunkterna till övervägande del, direkt till den berörda förskolan och dess personal. Förskolorna redovisar i sina årsredovisningar att synpunkter har omedelbart bemöts och i vissa fall har åtgärder vidtagits. Alla synpunkter har besvarats skriftligt i brev eller e-post, per telefon eller genom möte med avsändaren och har således inte föranlett ytterligare åtgärder.

Av de 19 st. synpunkter som diarieförts på förvaltningen har 13 st. rört insatser och verksamhet. 6 st. av dessa har varit positiva och avsett Öppna förskolan på Lappkärrsberget. Synpunkterna har berört omplacering av personal på en förskoleavdelning, synpunkter på verksamheten på en förskola samt synpunkter gällande specifika händelser på två förskolor. 3 synpunkter har avsett skateboardrampen i Hjorthagen. Alla synpunkter har besvarats skriftligt i brev eller e-post, genom möte med avsändaren och har således inte föranlett ytterligare åtgärder. Övriga synpunkter har bemötts vid dialog mellan brukare, medarbetare och ledning.

Socialtjänsten

Socialtjänstavdelningens verksamheter har fungerat väl. Få klagomål/synpunkter har framförts, trots en omorganisation, vilket i hög grad beror på att medarbetarna är engagerade och kunniga i beslutsfattande, genomförande av beslut och inte minst bemötande. De klagomål/synpunkter som har framförts muntligen har, om så har varit möjligt, åtgärdats omgående. Andra muntliga klagomål har varit nödvändiga att diskutera på enhetsmöten innan beslut om åtgärd har kunnat fattas. Förvaltningens rutiner för klagomålshantering har följts. Till har avdelningen har 15 skriftliga klagomål/synpunkter inkommit; varav 1 avseende bemötande, 1 tillgänglighet, 1 information, 3 insatser/beslut, 7 handläggning, 1 övrigt och 1 avseende annan huvudman. Inga anmälningar enligt "Lex Sarah" eller "Lex Maria" har inkommit under året.

Äldreomsorgen

Till äldreomsorgen har framförts 67 synpunkter. 43 av dessa har berört insatser/verksamheten. 10 synpunkter har berört handläggningen. Ett fåtal har berört bemötande. Alla inkomna synpunkter har utretts, återkopplats och i de fall där det varit aktuellt har åtgärder vidtagits. Totalt har 13 anmälningar enligt "Lex Sarah" inkommit; 9 rörande vård- och omsorgsboenden och 4 rörande hemtjänst. Samtliga anmälningar avseende boenden är boenden i enskild regi. Anmälningar avseende hemtjänst avser 3 i privat regi och 1 i kommunal regi.

2 anmälningar enligt "Lex Maria" har inkommit, båda avser boenden i privat regi.

Särskilda redovisningar

Feriearbeten för ungdomar

Totalt har 137 ungdomar skickat in intresseanmälningar till sommarjobb och 31 av dem har fått ett arbete, 16 pojkar och 15 flickor. Av de sökande var 13 prioriterade, varav 3

tackade nej till arbete och 2 var över 18 år. Slutligen fick 8 prioriterade och 23 lottade arbete. Alla ungdomar var folkbokförda på Östermalm och alla var födda 1991-1993.

Av ungdomar födda 1991 var 3 pojkar och 2 flickor varav 2 var prioriterade. Motsvarande födda 1992, 9 pojkar och 10 flickor varav 4 med prioritet, och 1993, 4 pojkar och 3 flickor varav 2 prioriterade.

Arbetsplatser som tagit emot ungdomar sommaren 2009 var 9 till antalet, 5 inom stadsdelsförvaltningen och 4 inom annan förvaltning eller annan offentlig verksamhet.

Sommaren indelades i 3 perioder som var och en omfattade 3 veckor. Ungdomarna arbetade 6 timmar/dag (ej lunch inräknad) i 15 dagar, allt som allt 90 timmar.

Ungdomarnas löner har varit olika, beroende på deras åldrar, födda 1991 har tjänat 89:-/timma, 1992 har tjänat 79:-/ timma och slutligen de födda 1993 har tjänat 69:-/timma .

Intyg om skattebefrielse för ungdom som ej tjänat över 18 400:- under året har lämnats till Serviceförvaltningen tillsammans med månadsrapport om inarbetat tid.

300 tkr avsattes till sommarjobben 2009, medan kostnaderna uppgick till 313,6 tkr.

Sommarkoloni

Sommaren 2009 sökte 131 barn plats på sommarkollo. Av dessa var 56 pojkar och 75 flickor. Alla fick erbjudande om plats men inte alltid det förstahandsval man gjort. De som slutligen åkte på kollo var 100 st. Av dessa var 42 pojkar och 58 flickor. Kostnaden för stadsdelen blev 300 tkr netto.

Vårdnadsbidrag

Antal personer som sökt och uppfyllt kriterierna för ha få vårdnadsbidrag har varit hyggligt konstant under året. I snitt har 37 heltidsbidrag och 9 deltidbidrag beviljats till en kostnad om 1,4 mnkr. Stadsdelen har kompenenserats för faktiska kostnader av staden.

Hemlöshet

Östermalms stadsdelsnämnd ansökte i samband med tertialrapport 1 om stimulansmedel från central medelsreserv. Ansökan avsåg arbetet med hemlösa avseende dagverksamheten Bryggan Östermalm. Ansökan beviljades men förvaltningen valde att inte rekvirera med hänvisning till nämndens goda ekonomi. Stadsdelsförvaltningen avser att ansöka om stimulansmedel för 2010 för att säkerställa att arbetet med hemlösa kan fortsätta.

Förvaltningen gör bedömningen att dagverksamheten är och har varit väl fungerande från starten 2005 och att den är en viktig del i stadens arbete kring hemlöshet och bör fortgå.

Upphandling och konkurrensutsättning

Samtliga av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden drivs nu på entreprenad efter stadsgemensamma upphandlingar 2008 och 2009. Den 1 november 2009 tog Attendo över driften av Rio vård- och omsorgsboende. Nämnden har under år 2009 beslutat att upphandlingen av Rio servicehus flyttas från 2010 till 2011 med anledning av att stadsdelsnämnden har föreslagit att servicehuset omvandlas till trygghetsboende. Vidare

har nämnden beslutat att upphandling av dagverksamheten på Bo Bergman flyttas fram från 2010 till 2011 med anledning av att ett nytt valfrihetssystem har införts den 1 juli 2009, vilket behöver implementeras i verksamheten.

Stadsdelsnämnden beslutade i samband med tertiärrapport 2 att flytta fram datumet för konkurrensutsättning av socialpsykiatrins utförarverksamheter, boende, boendestöd och sysselsättning, till den 1 juli 2010 så att hänsyn kan tas till hur det kommande valfrihetssystemet utformas, både gällande ersättningssystem och hur olika stödformer definieras. Framtagandet av förfrågningsunderlaget påbörjades under oktober och stadsdelsnämnden fattade beslut att godkänna underlaget i december.

Under året har nämnden genomfört gemensam upphandling av hantverkstjänster, inköp och distribution av dagligvaror inom äldreomsorg och omsorg av funktionshindrade, bemanningstjänster vid tillfälliga vakanser inom äldreomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning. Ingen utmaning har inkommit under år 2009.

Nya vårdformen inom psykiatrin

Den 1 september 2008 trädde en ny vårdform i kraft - öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk vård.

Det statsbidrag om 600 tkr som stadsdelen erhöll för att förbereda införandet av den nya lagstiftningen överfördes till 2008 och har använts till att med 200 tkr förstärka handläggningen med en halvtidstjänst och med 400 tkr för att genomföra insatser inom boende och boendestöd med motsvarande en heltidstjänst.

I samband med tertiärrapport 1 2009 erhöles ytterligare 639 tkr för genomförandet av insatser för personer som vårdas med stöd av den nya vårdformen. Under året har inga medel tagits i anspråk varför hela statsbidraget har överförts till år 2010.

Totalt har överförts 957 tusenkronor till år 2010.

Statsbidrag för upphandlad sysselsättning

Socialstyrelsen har genom statsbidrag ersatt kommunerna för köpt sysselsättning 2009 hos externa aktörer. För Östermalm har beviljats ersättning med 126 533 kronor. Det innebär att stadsdelen har beviljats ersättning för hälften av det belopp som ansökts; 252 987 kronor.

Stimulansmedel inom Äldreomsorgen

Äldreomsorgen beviljades 9,2 mnkr i stimulansmedel från Socialstyrelsen för att genomföra förbättringsarbete inom områdena rehabilitering, kost/nutrition, demensvård, läkemedelsgenomgångar, det sociala området samt förebyggande/upsökande arbete. Kvarstående medel om 4,6 miljoner från 2008 har förts över till 2009. Länsstyrelsen har bidragit med stimulansmedel för att utveckla anhörigvården.

Under området förebyggande/upsökande arbete har alla som fyller 75 år under året erbjudits hembesök, informationsmaterial och/eller information från förvaltningens äldreomsorg. Personalen inom hemtjänsten har utbildats i förflyttningsteknik, rehabiliterande arbetssätt och livsmedelshygien. Personalen på vård och

omsorgsboendena har erbjudits utbildning i allsång, taktil massage, vårdarsång samt kost och nutrition. Utöver detta har personalen erbjudits handledning och stöd inom demensområdet. För att öka kvalitén inom nutritionsomhändertagandet har en tävling i att servera den bästa frukosten på vård och omsorgsboendena genomförts.

Läkemedelsgenomgångar på några vård- och omsorgsboendena har genomförts.

Målarstuga, allsång, bussutflykter samt Spa är aktiviteter som har erbjudits de äldre på vård- och omsorgsboendena inom stadsdelen. Inom den kommunala hemtjänsten har en demensgrupp bildats med särskild personal som arbetar i hemmet hos vårdtagare med en demenssjukdom. Personalen inom demensgruppen har fått kontinuerlig handledning av en Silviasyster, utbildning i nutritionsomhändertagande av personer med en demenssjukdom samt utbildats på Silviahemmet. Kvarvarande medel om 7,9 miljoner har överförts till 2010. Anhörigvårdare har erbjudits hembesök samt möjlighet att få hjälp och stöd på förvaltningens anhörigcafé.

Medarbetarna

Antalet månadsavlönade tillsvidareanställda medarbetare har mellan mätperioderna 2008-12-31 och 2009-12-31 minskat med 153 personer. En stor del av denna minskning beror på verksamhetsövergångarna inom äldreomsorgen och socialtjänsten under 2008 och 2009.

Antal månadsanställda (tillsvidare och tidsbegränsat anställda)						
Verksamhet	2007-12-31		2008-12-31		2009-12-31	
	Tillsvidare	Tidsbegr.	Tillsvidare	Tidsbegr.	Tillsvidare	Tidsbegr.
Äldreomsorg	737	83	590	17	425	21
Barn och Ungdom	371	79	385	61	410	51
Socialtjänsten	181	35	177	28	164	12
Förvaltnings-						
administration	28	4	23	2	23	3
	1317	207	1175	108	1022	87

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2009 uppgick till 7,9 % jämfört med 9,3 % under 2008, d v s en minskning med 1,4 %. Nämndens årsmål om max 8,0 % är därmed uppfyllt. För samtliga stadsdelsförvaltningar var genomsnittet för 2009 8,3 % och 2008 9,6 %. Östermalm har därmed lägre sjukfrånvaro än genomsnittet för stadsdelsförvaltningarna. Sjukfrånvaron i % för vissa befattningar ser ut enligt följande

	Östermalm			Staden		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Barnskötare	6,5 %	6,4	6,4	10,2	9,4	8,3
Förskollärare	6,7	5,9	5,7	9,1	8,2	6,8
Vårdbiträde	14,7	15,5	13,3	14,8	14,2	13,1

Sjukfrånvaron för vårdbiträdesgruppen har sjunkit med 2,2 % jämfört med 2008 trots att många av dem som valt att stanna kvar i förvaltningen i samband med verksamhetsövergångarna inom äldreomsorgen haft högre sjukfrånvaro jämfört med dem som valde att gå över. Flera långtidssjukskrivna inom äldreomsorgen har kunnat avslutas som rehabärenden, bl a genom återgång i arbete, avgångsvederlag och permanent sjukersättning.

För grupperna barnskötare, förskollärare och socialsekreterare är Östermalms sjukfrånvaro i jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningar bland de lägsta i staden, för socialsekreterarna allra lägst. Även gruppen undersköterskor har i relation till övriga förvaltningar låg sjukfrånvaro.

För att sänka sjukfrånvaron och minska ohälsan har förvaltningen under 2009 intensifierat samarbetet med företagshälsovården genom regelbundna rehabiliteringsmöten en halvdag per vecka där även bl.a. försäkringskassan deltar. Även särskilt riktade insatser har gjorts för äldreomsorgen.

Ett avtal har under hösten tecknats mellan förvaltningens äldreomsorg och företaget Medhelp för sjuk- och friskrapportering

Förvaltningens chefer och fackliga organisationer har fått information om stadens rehabprocess.

Förvaltningens chefer har under våren 2009 fått en utbildning i att genomföra ett medarbetarsamtal i syfte att stärka cheferna i sina roller att hålla konstruktiva samtal med sina medarbetare.

Under våren har en arbetsmiljöutbildning riktad till förvaltningens chefer och fackliga ombud genomförts.

Exempel på friskvårds- hälsoinsatser under 2009

Sedan 2009-01-01 har förvaltningen infört rökfri arbetstid för samtliga anställda.

Friskvårdsprogrammet för 2009 innehöll fler aktiviteter än tidigare, bl. a. subvention av motionslopp och stöd för rökavvänjning/sluta snusa. En viktnedskningsgrupp har startat med ca 40 deltagare.

Höstens stegtävling blev en succé med drygt 500 deltagare

Förvaltningen ordnar aktiviteter riktade till förvaltningens hälsocoacher.

Ca 550 tkr har betalats av förvaltningen/enheterna under året i form av olika friskvårdssubventioner.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Arbetet med jämställda löner bedrivs enligt de mål som finns i förvaltningens Jämställdhets- och Mångfaldsplan. Inför varje löneöversyn görs en lönekartläggning. Detta gjordes även inför 2009 års löneöversyn då inga osakliga löneskillnader upptäcktes. Vid lönekartläggningen tas hänsyn till faktorer som jämförelse av arbetets innehåll, erfarenhet, ålder, anställningstid samt uppfyllelse av kraven i befattning. Arbetet med att lyfta frågan om genuskompetens inom förskolorna har fortsatt under året.

Jämix

Jämix är ett sammanfattande jämställdhetsindex som grundar sig på 9 nyckeltal:

1. Yrken - är yrkesgrupperna i organisationen jämställda?
2. Ledning - är den högsta ledningsgruppen jämställd?
3. Chefsskap - samma möjlighet att bli chef?
4. Ersättning - lika lön
5. Ohälsa - långtidssjukfrånvaro, fördelningen män/kvinnor
6. Föräldraskap - männens föräldraledighet
7. Arbetstid - är sysselsättningsgraden jämlik mellan män och kvinnor?
8. Trygghet - är anställningsformerna lika mellan män och kvinnor?
9. Jämställdhetsplan

Östermalms sammanvägda jämställdhetsindex för 2008 är 136 poäng, medianen för staden är 118 poäng. Medianvärdet för samtliga undersökta organisationer är 109 poäng. Förvaltningens index för 2008 var med andra ord betydligt högre än medianindex för undersökta organisationer.

Diskriminering

Under 2009 har förvaltningen inte varit föremål för anmälan.

Ej verkställda beslut och domar

Redovisas på särskild blankett.

Bilagor

- Bilaga 1 Dnr 2010-81-1.2.1 Uppföljning av budget
- Bilaga 2 Dnr 2010-81-1.2.1 Särskilda redovisningar vb09sdn10
- Bilaga 3 Dnr 2010-81-1.2.1. Årsredovisning Internkontrollplan 2009
- Bilaga 4 Dnr 2010-81-1.2.1. Nyckeltal SDN_VB2009 Östermalm